İŞKUR

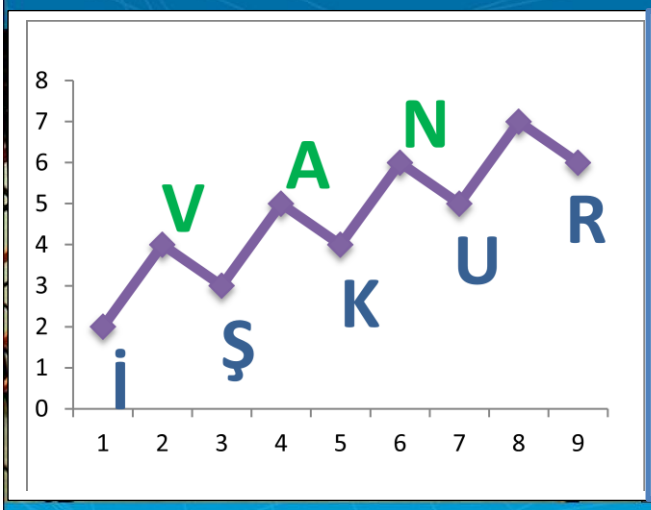

2016

VAN

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

VAN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2016)

YAZARLAR

İş ve Meslek Danışmanı Necat KINA

İş ve Meslek Danışmanı Cengiz OĞUZ

İş ve Meslek Danışmanı Seher KADİROĞLU ATAŞ

VAN 2016 İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ ÇALIŞMA EKİBİ

Şube Müdürü	Nesim EREN	Koordinatör
Şef	Şenay YİĞİT	Koordinatör
İş ve Meslek Danışmanı	Ali İhsan AYDINOĞLU	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Adil DÜZGÜN	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Ahmet KÜMÜR	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Ali ÇINAR	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Aydın BAŞTİN	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Ayten UÇAR	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Cengiz OĞUZ	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Derya ASLANOĞLU	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Dilek Sezer DAĞLI	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Engin ŞİMŞEK	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Erdal DEMİRKAN	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Erol AĞÇAKAYA	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Ertan ALTUN	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Esra ŞİMŞEK ÖZGÜNER	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Gökhan DÜZEN	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Hanife BEYAZ	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Hanifi YILDIRIM	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Mehmet Ali DÜNDAR	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Menşure DAĞLAR	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Muhammed Galip İLMEN	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Necat KINA	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Neslihan ERTÜRK	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Oktay AKGÜN	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Ömer YERLİKAYA	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Recep İLERİ	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Seher ATAŞ	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Selçuk TARHAN	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Songül ÖZHAN	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Şakir AYDEMİR	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Şebap NUR	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Vehbi KOÇ	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Yunus ŞAHİN	Saha Görevlisi
İş ve Meslek Danışmanı	Yusuf SAVAŞLI	Saha Görevlisi

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyopsikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Van İşgücü Piyasası Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

İbrahim TAŞYAPAN

Van Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye Çalışma ve İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal baz da derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücünün işi işbaşında öğrenebilmesini sağlamak amacıyla işbaşı eğitim programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2016 yılı Nisan-Mayıs aylarında, Türkiye genelinde Türkiye Çalışma ve İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 2 ve daha fazla kişi istihdam eden 88 bin 966 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme yapmıştır. İlimizde bu kapsamda 615 işyeri ile görüşülmüştür.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı

anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2016 yılı " İşgücü Piyasası Araştırması " hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem İl Müdürlüğü ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu çalışma kapsamında işverenlerle görüşen İş ve Meslek Danışmanları kurum hizmetleri hakkında detaylı bilgi vermişlerdir. Verilen bu bilgiler kapsamında işbaşı eğitim programından faydalanan işyeri sayısı oldukça artmıştır.

Bu vesileyle İşgücü Piyasası Araştırması'nın tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Mehmet Salih SERÇE
Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ii
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 5
Kayıtlı İşsiz 5
Açık İşler 6
İşe Yerleştirmeler 9
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 11
İşsizlik Ödeneği 12
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 16
İşyeri Verileri 16
Mevcut İstihdam 26
AÇIK İŞLER 31
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 31
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 58
SONUÇ 65
KAYNAKÇA 67
EKLER 68
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 68
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 76

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) ... 2
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) ... 6
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) ... 7
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 10
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) ... 11
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) ... 12
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) ... 13
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 16
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 24
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 27
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 29
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 30
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 31
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 32
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 33
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 38
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı ... 39
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 31
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 42
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 43
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 43
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 44
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 46
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 47
Tablo 25: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 48
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 49
Tablo 27: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 50
Tablo 28: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 52
Tablo 29: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 53
Tablo 30: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri ... 56
Tablo 31: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 57
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 58
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 59
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 60
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 61

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 3
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 5
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 7
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 9
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 18
Şekil 7: Kadınların Part-time Çalışma Durumu 19
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 20
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 21
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 22
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 23
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 23
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 26
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 28
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 32
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 34
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 35
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 35
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 36
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 37
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 38
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 40
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 41
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 51
Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 51
Şekil 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 53
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 54
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 55
Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 62
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 63

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK'in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Van ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 46,2; İstihdam Oranı yüzde 41,4 ve İşsizlik Oranı yüzde 10,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Van ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre daha yüksektir. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Van ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 32 bin 7'dir. Bu sayının yüzde 27,1'i kadınlardan, yüzde 72,9'u da erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Van ilinde 3 bin 907 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında bin 956 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 22'si kadınlar, yüzde 72'sini ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi (Genel) olmuştur. Van İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 83,2'si bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Temizlik Görevlisi meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Van İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 549 işyeri ziyaret edilmiş olup veri derlenen işyeri sayısı 465'tür. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Van ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 19 bin 349 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 16 bin 221 çalışan erkeklerden, 3 bin 128 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 20'si, kadınların ise yüzde 32'si İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 41,6 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 195'dir. Van ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubundadır.

Van ilinde açık iş oranı yüzde 0,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Van ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 0,9 ile Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörüdür. Van ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla

açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 30'dur. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grupları yüzde 0,6 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarındadır. Van ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Tır-Çekici Şoförü, Ön Muhasebeci, Kasiyer, Satış Danışmanı, Elektrik Teknisyeni, Beden İşçisi (İnşaat), Otomotiv Kaporta Ustası, Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), İnşaat Teknolojisi Teknikeri, Bilgisayar Operatörü (Çizim Programları) meslekleridir. İl genelinde açık işlerin yüzde 44,9'u için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Van ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 31,1'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Van ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 23,3'ü söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Van ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Beton Asfalt Serme (Finişer/Serici) Makinesi Operatörü mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Satış Danışmanı ve Ön Muhasebeci meslekleri takip etmektedir. Van ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7'si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Van ilinde işverenlerin yüzde 14,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Ülke genelinde istihdamın azalacağını düşünen işyeri oranı yüzde 3,9 iken Van ilinde ise istihdamın azalacağını düşünen işyeri oranı ise yüzde 4,4 olup, ülke geneline göre daha fazla olduğu görülmektedir.

GİRİŞ

Van İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Van İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Van ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Van ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Van, Muş, Bitlis, Hakkari TRB2 bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Van ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)
2008	39,1%	13%	34%
2009	41,6%	15,6%	35,1%
2010	45%	17,2%	37,3%
2011	48,1%	12,6%	42%
2012	47%	7,8%	43,4%
2013	46,2%	10,3%	41,4%

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Van ili için TÜİK'in yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi, çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin

işgücü piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu, cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dahil edilmelidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

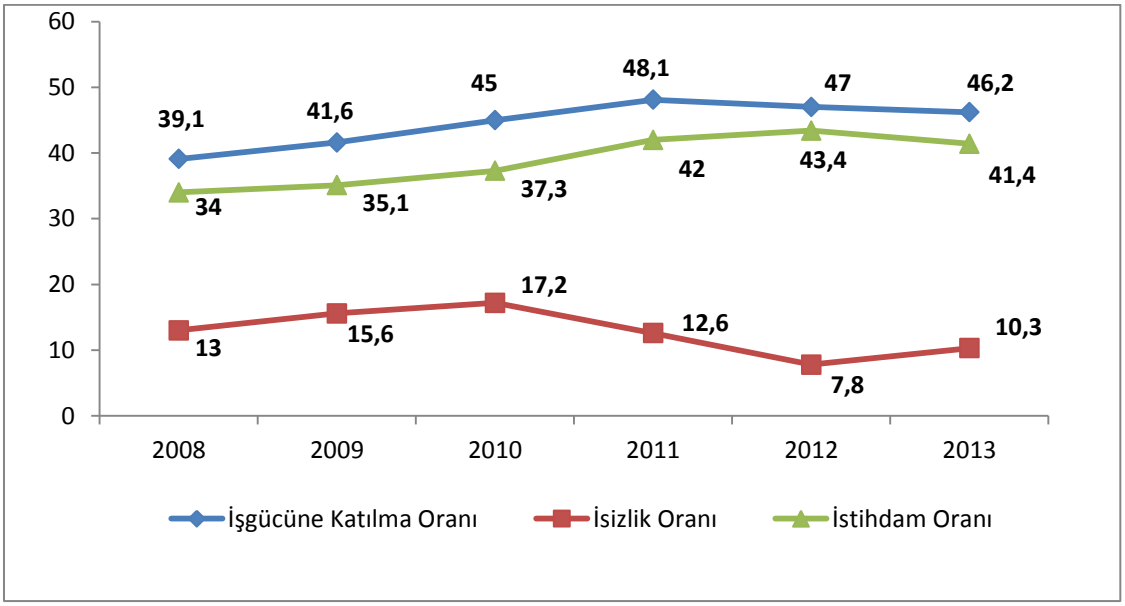

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılım oranı 2008 yılından 2011 yılına kadar artış göstermiş olup, 2011-2013 yılları arasında ise azalmıştır. Bu oran; ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusta değişkenlik göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranında ise 2008-2012 yıllarında artış izlenirken, 2012-2013 yılları arasında azalış olduğu görülmektedir. Bu eğri yorumlanacak olursa iki farklı analiz söz konusu olmaktadır. Birinci durumda çalışabilir yaştaki kişi sayısının çoğalması, ikinci durumda ise istihdam alanlarının yeterli seviyede gelişememesiyle, çalışabilir çağa gelen insanların işgücüne katılım gösterememesi söz konusu olmuştur.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranında bazı yıllarda bir önceki yıla göre azalış olmuşsa da genel eğilim işsizlik oranının artışı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Van ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığı fakat bu duruma nazaran istihdam alanlarının artmadığı söylenebilir. Grafikte açıkça görüldüğü üzere ilimizdeki işsizlik

oranı 2010 yılından itibaren ciddi bir azalma göstermiş ancak 2012 yılından sonra tekrar yükselişe geçmiştir. 2011 yılında yaşanan yıkıcı depremlerin etkisiyle işgücüne dahil olan nüfusta meydana gelen ciddi azalmanın işsizlik oranı hesaplarını kayda değer bir biçimde etkilediği varsayılmaktadır. Ayrıca özellikle 2011 depreminden sonra binlerce kişinin TYP (o dönemki adıyla TYÇP) uygulamaları kapsamında çoğunlukla İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda ve muhtelif kamu kurum/kuruluşlarında istihdam edilmesinin de bu durumun gerekçesi olduğu düşünülmektedir. TYP kapsamında istihdam edilen kişilerin önemli bir bölümünün mal ya da hizmet üretimine hiçbir katkısı olmadığı ve gizli işsiz konumunda bulundukları düşünüldüğünde popülist istihdam politikalarının işgücü piyasasına verdiği/vereceği zararlar daha net bir biçimde görülecektir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Van ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

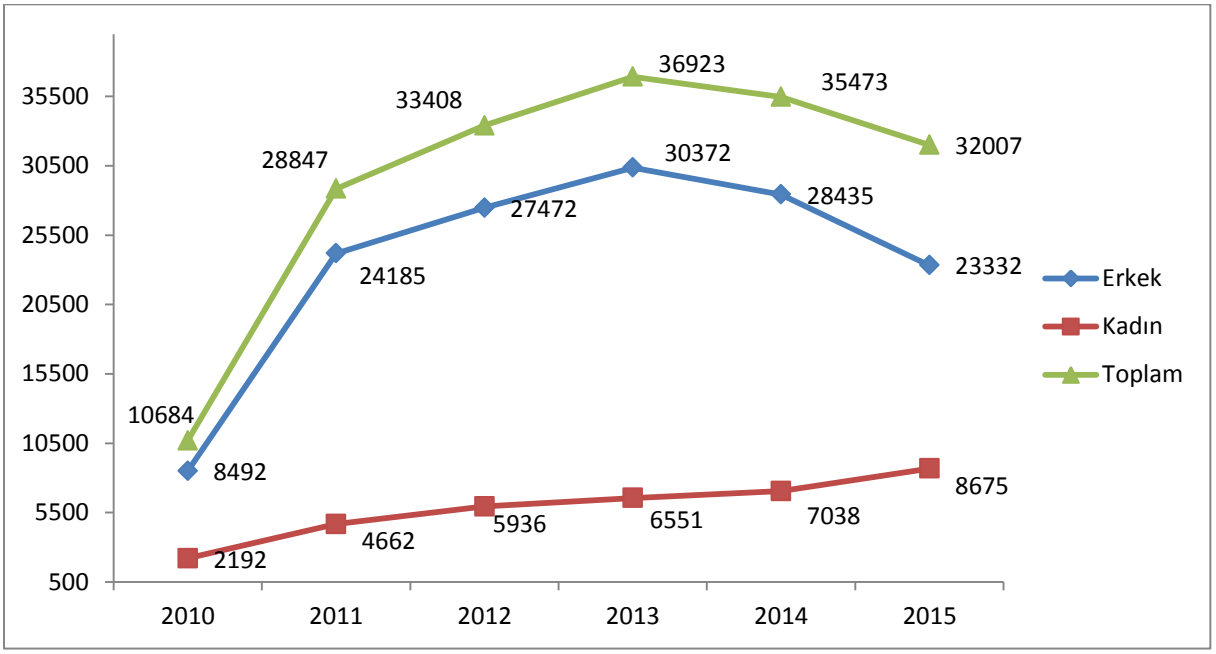

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Van ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 10 bin 684 kişinin 8 bin 492's erkeklerden, geri kalan 2 bin 192 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 32 bin 7 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 2 bin 192 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında yaklaşık dört kat artışla 8 bin 675'e yükselmiştir. Kadınların yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmasındaki artış Van işgücü piyasası açısından önemli bir husustur. Fakat halen kadınların işgücü piyasasına katılım oranı erkeklerin işgücü piyasasına katılım oranına göre düşük bir seyir göstermektedir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
Beden İşçisi (Genel)	12.604
Beden İşçisi (Temizlik)	1.128
Büro Memuru (Genel)	1.080
Beden İşçisi (İnşaat)	713
Temizlik Görevlisi	668
Büro İşçisi	661
Satış Danışmanı	557
Şoför-Yük Taşıma	526
Şoför (Yolcu Taşıma)	468
Sekreter	457
Diğer Meslekler	12.703
Toplam	32.007

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Van ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Van ilinde Kuruma kayıtlı 12 bin 604 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) gibi meslekler takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra Beden İşçisi (inşaat), Temizlik Görevlisi, Büro İşçisi, Satış Danışmanı, Şoför- Yük Taşıma, Şoför (yolcu Taşıma) , Sekreter meslekleri izlemiştir. Van ilinde işsiz olarak kayıt olan kişiler içerisinde ilk sırayı Beden İşçisi (Genel) gibi mesleğin yer alması özellikle Van ili için özellikle İnşaat sektörünün nitelik gerektirmeyen mesleklerde ağırlıklı olarak çalışan bulundurmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

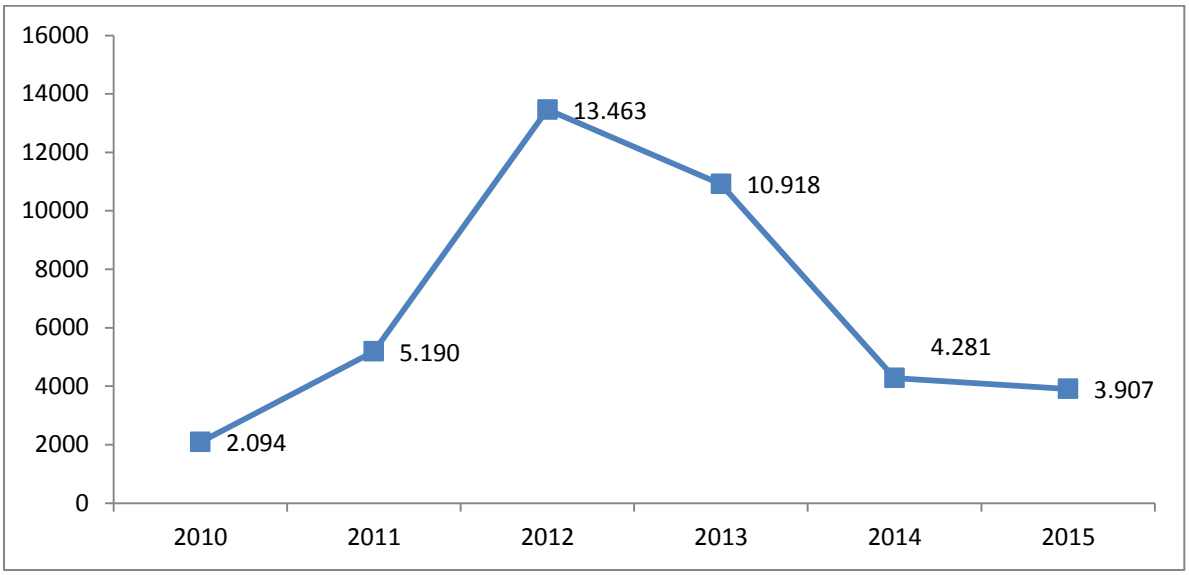

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 2 bin 94 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmıştır ancak 2012 yılından sonra açık iş sayısında ciddi bir azalma olduğu görülmektedir. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 3 bin 907 olarak gerçekleşmiştir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a daha fazla iletmeye başlamışlardır. 2012 yılından sonraki süreçte kuruma intikal eden açık iş sayısında büyük bir azalma olduğu görülmektedir. Bu durumun; Van depremiyle artan sermaye göçünün devam etmesinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	807
Temizlik Görevlisi	248
Dokuma Konfeksiyon Makineci	173
Garson (Servis Elemanı)	156
Satış Danışmanı	154
İtfaiyeci	150
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	108
Bahçe Bakım Elemanı(Park Bahçe Ve Koruların Bakımı)	100
Meyve Ağaçları Budamacısı	100
Zabıta Memuru	100
Diğer Meslekler	1.811
Toplam	3.907

Kaynak: İŞKUR

Van ilinde 2015 yılında 3 bin 907 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde ilk 3 sırada Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi ve Dokuma Konfeksiyon Makineci meslekleri yer almaktadır. Daha sonra bu meslekleri sırasıyla Garson (Servis Elemanı) Satış Danışmanı, İtfaiyeci, servis Elemanı (Garson Yardımcısı), Bahçe Bakım Elmanı (Park Bahçe ve Koruların Bakımı, Meyve ağaçları Budamacısı, Zabıta Memuru meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Van ilinde yıllar içinde gerçekleşen işe yerleştirme sayıları tabloda gösterilmiştir.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

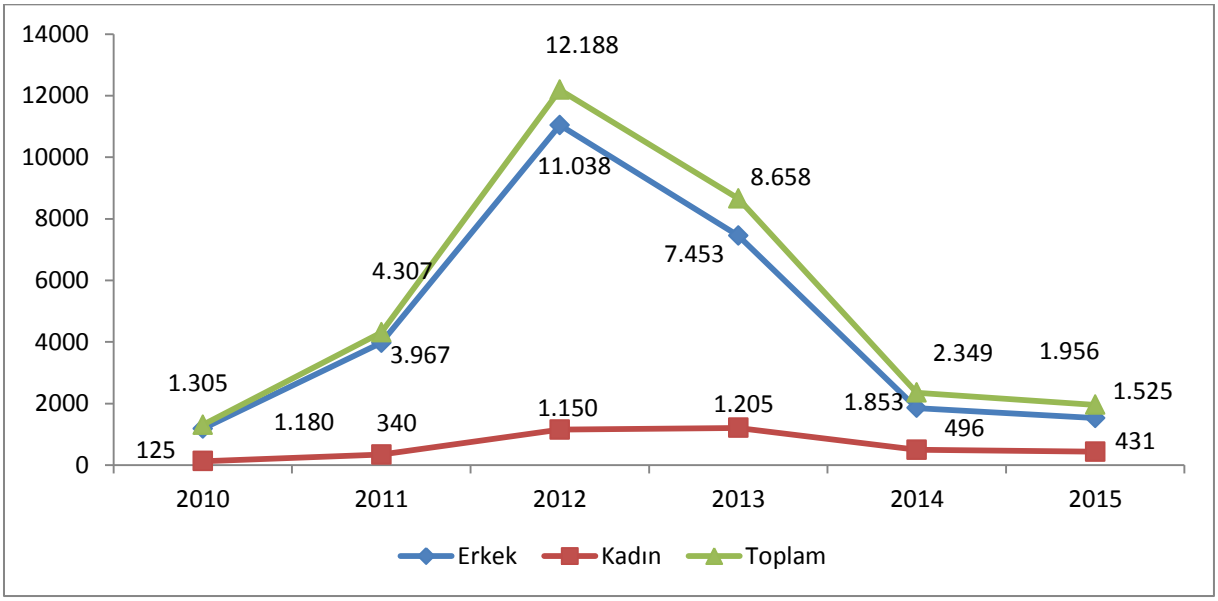

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında bin 305 olan işe yerleştirme sayısı yaklaşık 9 katına çıkmış ve 2012 yılında 12 bin 188 olmuştur. 2014 yılında ise büyük bir düşüşle 2 bin 349 olarak gerçekleşmiştir. Kurum aracılığı ile işe yerleştirmelerde görülen büyük artışın özellikle 2011 yılında meydana gelen depremler sonrası Toplum Yararına Programlar (TYP) kapsamında binlerce kişinin çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Öte yandan TYP'lerin işe yerleştirme verilerinde kullanılmamaya başlanmasından ve Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemiş olup sonraki süreçte aksi yönde bir değişim meydana gelmiştir. Bununla birlikte işgücü piyasasında yaşanan ekonomik durgunluğun da işe yerleştirme sayılarındaki azalmanın en önemli sebeplerinden biri olduğu kanaati hâkimdir.

2015 yılında Van ilinde bin 956 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 80'ini erkekler, yüzde 20'sini ise kadınlar oluşturmaktadır. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	670
Temizlik Görevlisi	217
Zabıta Memuru	97
Satış Danışmanı	84
Beden İşçisi (İnşaat)	76
Garson (Servis Elemanı)	58
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	48
Dokuma Konfeksiyon Makineci	48
Ambulans Sürücüsü	40
Büro İşçisi	39
Hemşire	30
Toplam	1.956

Kaynak: İŞKUR

Van ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği öne çıkmıştır. Van ili için Beden İşçisi (Genel) mesleğinde; en fazla kayıtlı işsiz olması ve en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup bin 956 işe yerleştirmenin 670'i bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Zabıta Memuru, Satış Danışmanı, Beden İşçisi (inşaat), Garson (Servis Elemanı), Servis Elemanı (Garson Yardımcısı), Dokuma Konfeksiyon Makineci, Ambulans Sürücüsü, Büro İşçisi, Hemşire takip etmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkan vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Van ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Kursiyer Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Kursiyer Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Kursiyer Sayısı
2015	126	2.815	956	1.566	16	400	1.098	2.875	51	7.857
2014	108	1.997	583	972	12	384	703	3.353	58	9.884
2013	36	748	411	810	6	178	453	1.736	85	16.483
2012	34	673	101	258			135	931	74	15.154
2011	44	1.039	25	80	8	200	77	1.319	55	6.176
2010	60	1.350	2	17	6	150	68	1.517	22	504

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam bin 98 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 4 bin 781 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 68 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının bin 98'e çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı bin 517 iken 2015 yılında 4 bin 781 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif

işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 2 programın açıldığı ve bu programlardan 17 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında 956 program açılmış ve bin 566 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 116 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 2 bin 815 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında 6 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 16'ya yükselmiş ve katılımcı sayıları da 150'den 400'e yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dahilinde ise 2015 yılında 51 program düzenlenmiş olup bu programlardan 7 bin 857 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Van ilinde 2015 yılında toplam 7 bin 552 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 3 bin 5'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı 2014 yılına kadar artmış olup, 2015 yılında bir önceki yıla göre işsizlik ödeneği başvuru sayısı ve hak eden sayısında azalış görülmektedir.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
2015	7.552	3.005
2014	9.546	6.014
2013	4.051	2.327
2012	3.618	1.656
2011	2.020	1.626
2010	1.124	820

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	844
Beden İşçisi (Temizlik)	154
Temizlik Görevlisi	99
Büro Memuru (Genel)	95
Şoför-Yük Taşıma	88
Kamyon Şoförü	77
Aşçı	51
Kalorifer Ateşçisi (Katı Ve Sıvı Yakıt)	51
Beden İşçisi (İnşaat)	45
Ön Muhasebeci	44
Diğer Meslekler	1.457
Toplam	3.005

Kaynak: İŞKUR

Van ili işgücü piyasası içinde Beden İşçisi (Genel) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde de bu meslek ilk sırada yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 844 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmışken Beden İşçisi (Temizlik) mesleğinde bu sayı 154 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel), Şoför-Yük Taşıma, Kamyon Şoförü, Aşçı, Kalorifer Ateşçisi (Katı ve Sıvı Yakıt), beden İşçisi (İnşaat) ve Ön Muhasebeci meslekleri takip etmiştir. Tablo 7'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Van ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Van ilinde 465 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 19 bin 349 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Van ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Van ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İnşaat	139
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	101
İmalat	51
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	42
Ulaştırma Ve Depolama	36
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	21
Eğitim	19
İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	17
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	14
Diğer Hizmet Faaliyetleri	7
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	5
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	4
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	3
Bilgi Ve İletişim	3
Gayrimenkul Faaliyetleri	1
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	1
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	1
Genel Toplam	**465**

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde İnşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Van ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 29,9'u İnşaat sektöründe yer almaktadır. Arz verileri incelenirken kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme verilerinde İnşaat sektörünün Van ili için

önemi ortaya çıkmıştı. Diğer bir ifadeyle İnşaat sektörü Van ili için önde gelen bir sektör durumundadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30,7'dir. Bu durumda Van ilinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir. İnşaat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 21,7'si bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 17,1 olan Türkiye ortalamasından yukarda bir oran görülmektedir. Van ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İnşaat veya Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Gayrimenkul Faaliyetleri, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri ve Bilgi Ve İletişim 2'şer işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Van ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektöründe bulunan başka bir işyeri mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

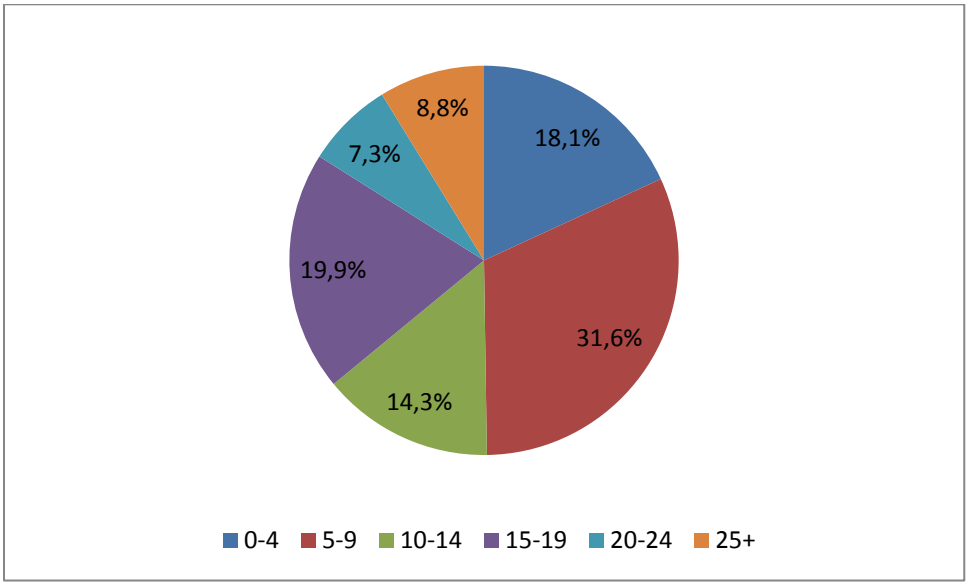

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Van ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 31,6'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise

yüzde 14,3'tür. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 3 işyerinden biri ise 15 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

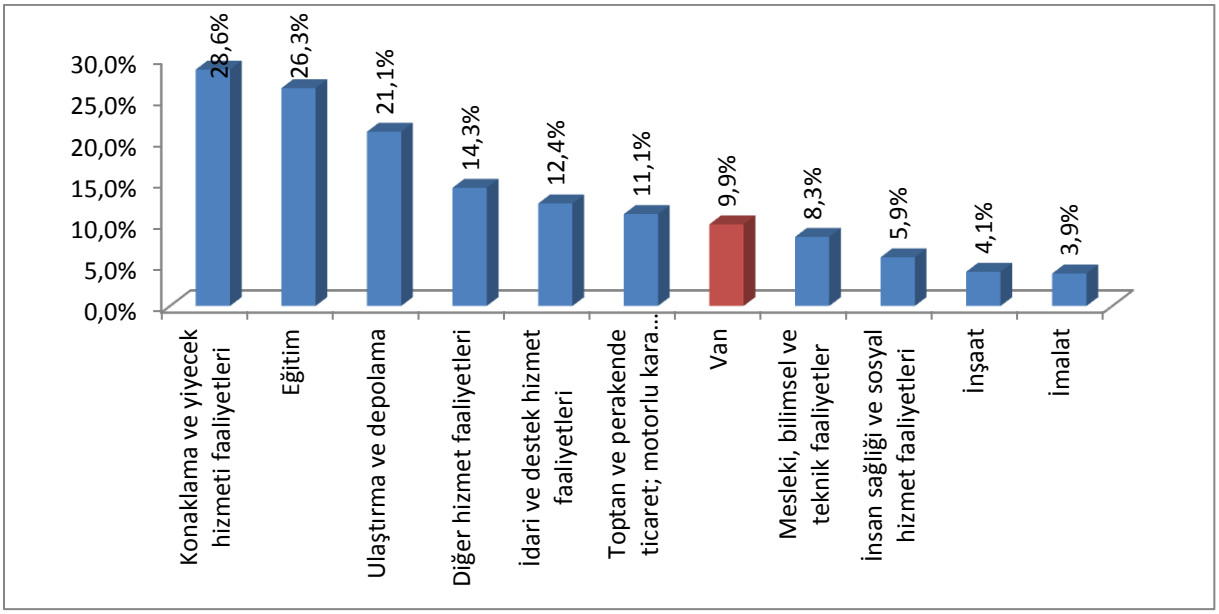

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde Türkiye'den farklı olarak birinci sırada Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörün yüzde 28,6'sında part-time çalışan bulunmaktadır. Türkiye'de ise bu sektör yüzde 21,2 oranıyla dördüncü sırada yer almaktadır. Van ili genelinde bu oran yüzde 9,9 olarak gerçekleşmiştir. Van ilinde ikinci sırada yüzde 26,3 oranında Eğitim sektöründe part time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü ve dördüncü sırada ise sırasıyla yüzde 21,1 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü ile yüzde 14,3 oranında Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat gibi sektörde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-time Çalışma Durumu

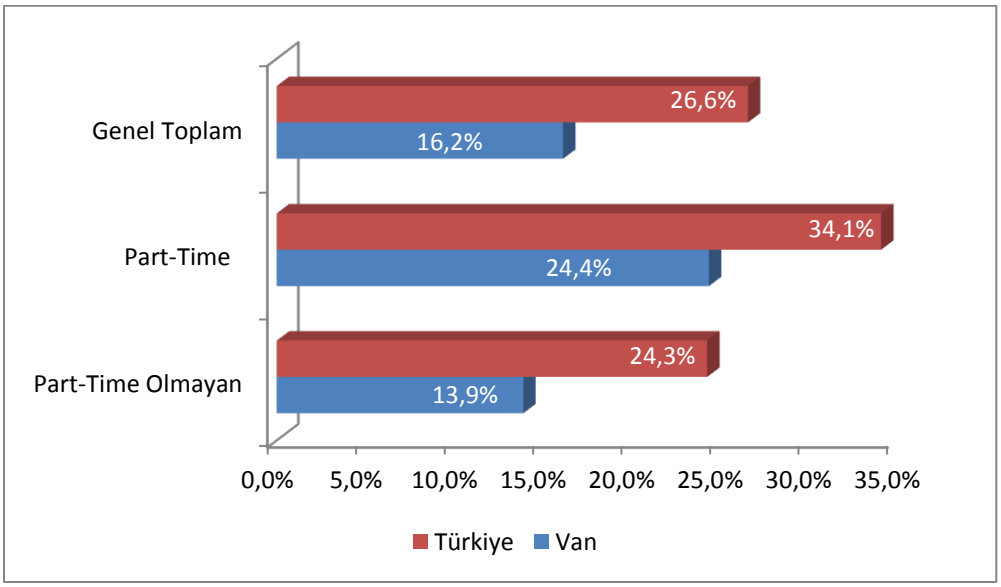

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Van ilinde bu oran yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Van ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 24,4 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 13,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Van ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilememektedir. Türkiye genelinin tersi bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

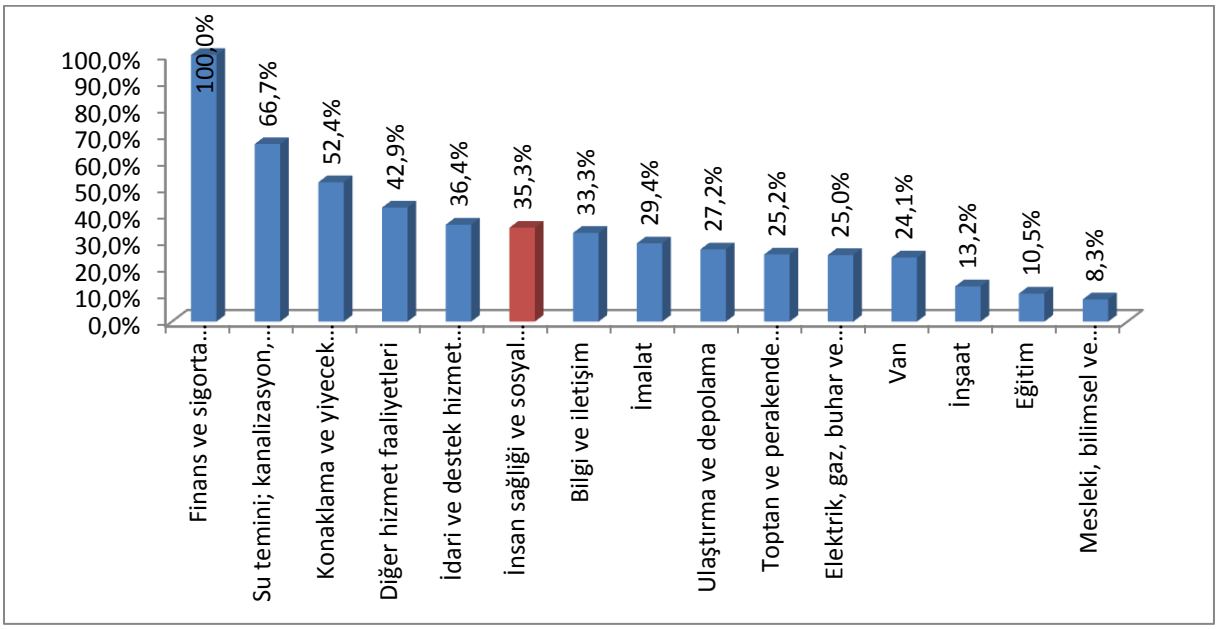

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde işyerlerinin yüzde 35,3'ünda vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Van ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı tüm işyerlerinde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve Eğitim sektörlerinde ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektörler olmuştur. Bu sektörlerde bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Van ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Diğer Hizmet faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

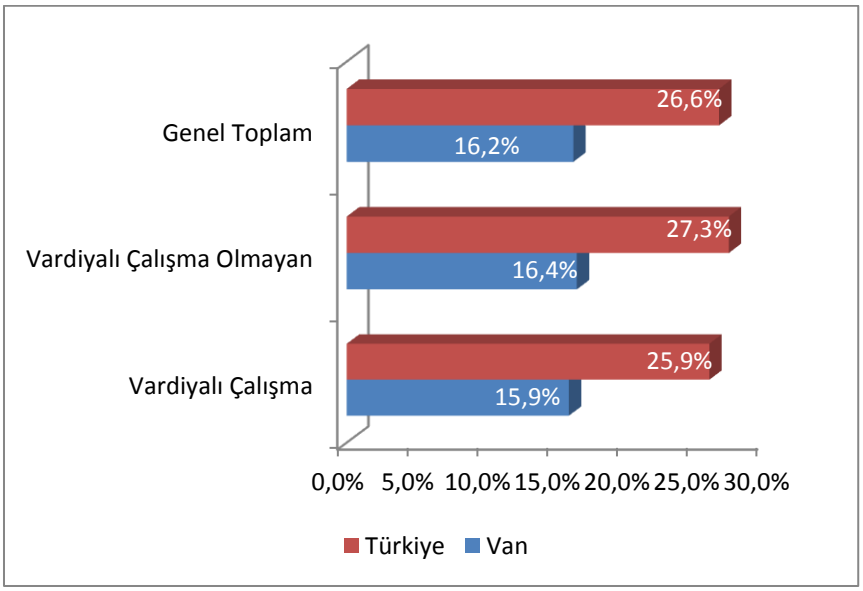

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 15,9'u kadın, yüzde 84,1'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 16,4'e yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Van ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 16,2'sinin kadınlardan oluşmasıdır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 0,5 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Van ilinde çok daha fazla belirgindir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

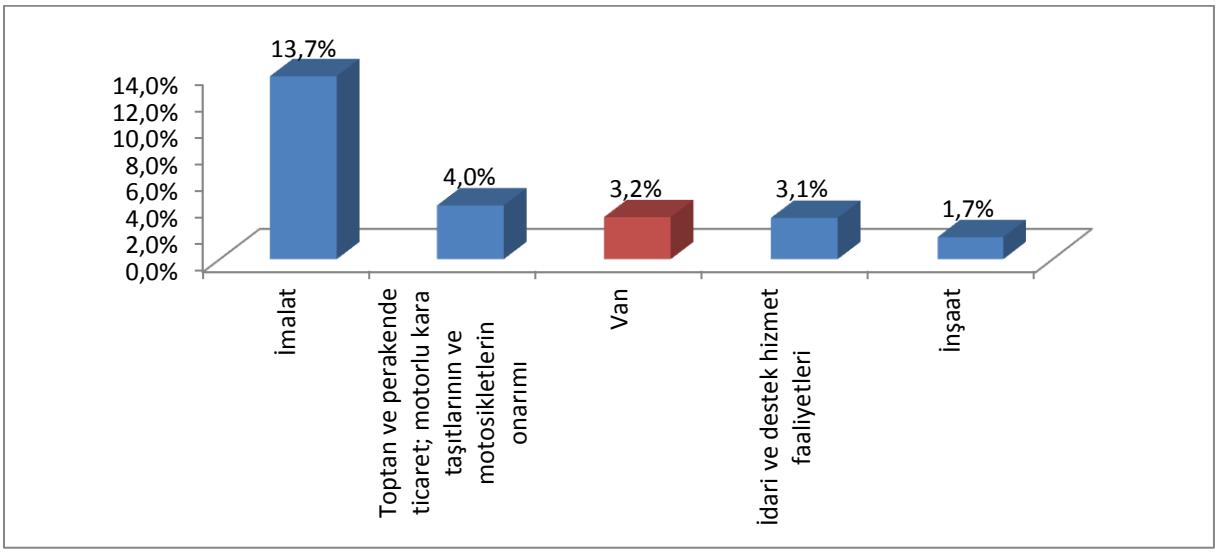

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde 17 sektör içinden 4 sektörde işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 13,7'si ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 4 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Van ili ortalamasına göre daha yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmakta ve Van ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 55 oranında İmalat sektörü yer almaktadır.

İhracat yapan sektörler incelenirken, daha önce İmalat sektörünün Van ili için söylenen, öncü sektör olma hususu akıllara gelmektedir. Van ilinde bulunan işgücü için İmalat sektöründe istihdam edilme hususu önemli ağırlık oluşturmaktaydı. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

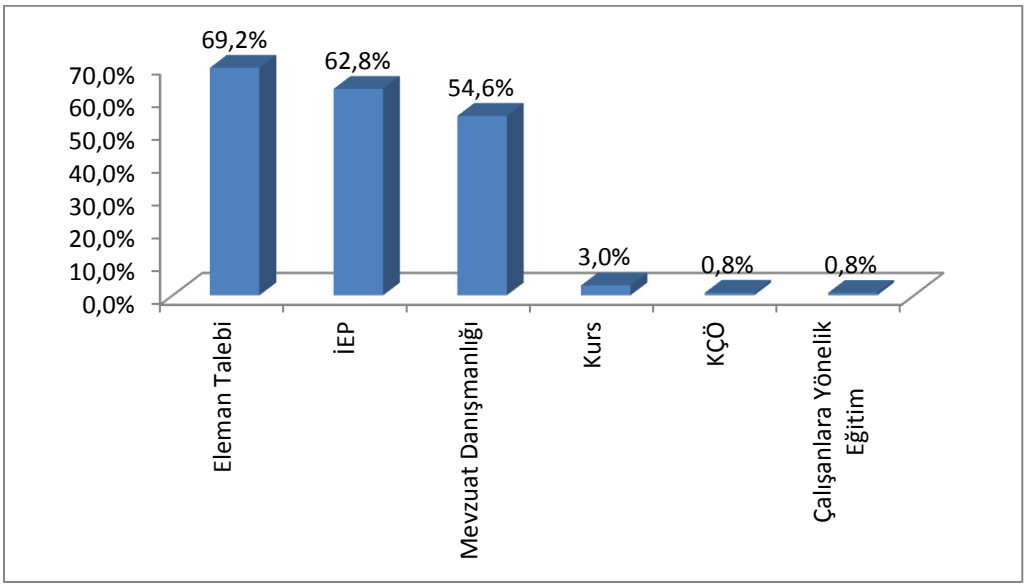

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 57,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Van ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 69,2'si İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlardır. İkinci sırada ise özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisinden dolayı yüzde 62,8 oranında İşbaşı Eğitim Programı için İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

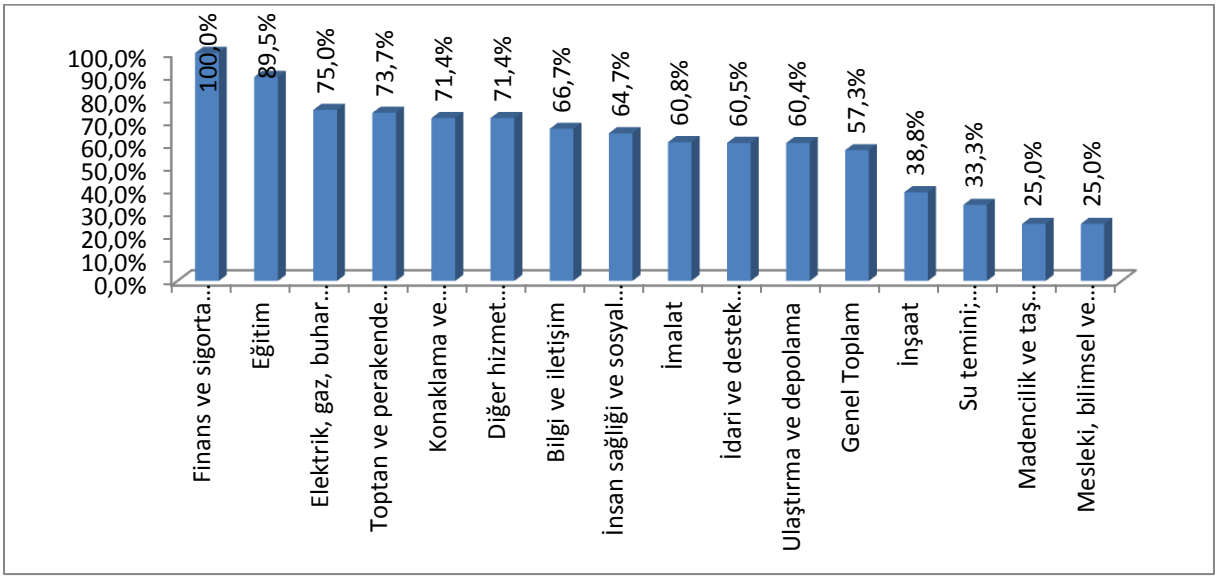

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Van ilinde Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörünün tamamı ile Eğitim sektörünün yüzde 89,5'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. En az oranda faydalanan sektörler ise Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründeki işyerleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	75,0%	75,0%	0,0%	0,0%	75,0%
İmalat	2,5%	75,0%	37,5%	2,5%	7,5%	82,5%
İnşaat	0,0%	64,3%	57,1%	0,0%	0,0%	78,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0,0%	67,6%	61,8%	0,0%	5,9%	64,7%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	83,3%	100,0%	0,0%	0,0%	66,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	100,0%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	66,7%	83,3%	0,0%	0,0%	83,3%
Eğitim	0,0%	66,7%	83,3%	0,0%	16,7%	66,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	75,0%	75,0%	0,0%	0,0%	75,0%
Genel Toplam	**1,1%**	**88,1%**	**35,7%**	**1,0%**	**4,1%**	**52,4%**

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde Finans ve Sigorta Hizmet Faaliyetleri sektörünün tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğunu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin hepsi mevzuat danışmanlığı alanındaki hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı olarak ikinci sırada yer alan Eğitim sektörü ise İŞKUR hizmetlerinden ise yüzde 83,3 oranında İşbaşı eğitim programından, yüzde 66,7 oranında mevzuat danışmanlığı ve eleman talebi hizmetinden, yüzde 16,7 oranında ise kurs hizmetlerinden faydalanmak İŞKUR ile temasa geçmişlerdir.

Eleman talebi hizmeti için mutlaka tüm işyerlerinin İŞKUR'dan faydalandığı sektörler ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri sektörüdür.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde göze çarpan diğer bir husus sadece İmalat sektöründeki işyerleri İŞKUR'un bütün hizmetlerinden faydalanmışlardır. İmalat sektöründeki hizmetlerden faydalanan işyerlerinin yüzde 82,5'i mevzuat danışmanlığı hizmetinden, yüzde 75'i eleman talebi, yüzde 37,5'i işbaşı eğitim programı, yüzde 7,5'i kurs ve yüzde 2,5 oranında ise kısa çalışma ödeneği ve çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden faydalanmıştır. Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için sadece imalat sektörü işverenleri İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Van ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla imalat sektöründeki işyerlerinin İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Van ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

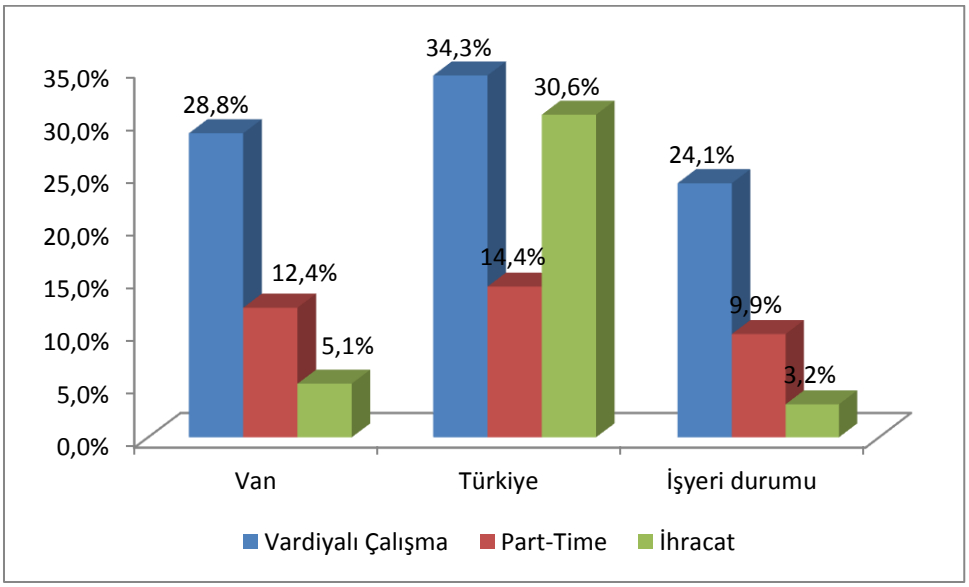

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Van ilinde ise bu oran yüzde 28,8 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Van ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 24,1'i vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Part-time çalışma yapılan işyerlerinin yüzde 12,4 ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. İhracat yapan işyerlerine bakıldığında ise Türkiye'de yüzde 30,6 oranında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışken bu oran Van ilinde yüzde 5,1 oranında kalmıştır. Fakat araştırma kapsamında tüm işyerlerinin yüzde 3,2'si ihracat yapmaktadır.

Van ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri il geneline göre daha yüksek oranda vardiyalı çalışma yapmaktadır. Ancak part-time çalışanı olan ve ihracat yapan işyeri oranı İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinde daha düşüktür.

Mevcut İstihdam

Van ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Van ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 19 bin 349 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 16 bin 221 çalışan erkeklerden, 3 bin 128 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	61	1	63
İmalat	1.624	184	1.808
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	105	20	125
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	138	15	153
İnşaat	2.940	269	3.208
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	3.067	577	3.644
Ulaştırma ve depolama	1.582	53	1.635
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	490	106	596
Bilgi ve iletişim	179	39	218
Finans ve sigorta faaliyetleri	21	0	21
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	121	12	133
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3.178	1.002	4.180
Eğitim	545	256	801
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.072	292	1.364
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	33	0	33
Diğer hizmet faaliyetleri	1.064	301	1.365
Genel Toplam	**16.221**	**3.128**	**19.349**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Van ilinde en fazla çalışan İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörünün oranı yüzde 22 olarak gerçekleşmiştir. Erkeklerde yüzde 20 oranında, kadınlarda ise yüzde 32 oranında İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. En fazla çalışanı olan sektörler arasında ikinci ve üçüncü sırada yüzde 18,8 oranında Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı sektörü ile yüzde 16,6 oranıyla İnşaat sektörü takip etmektedir.

Tablo 10 incelendiğinde Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Eğitim ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörlerinde kadın çalışanın olmadığı görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

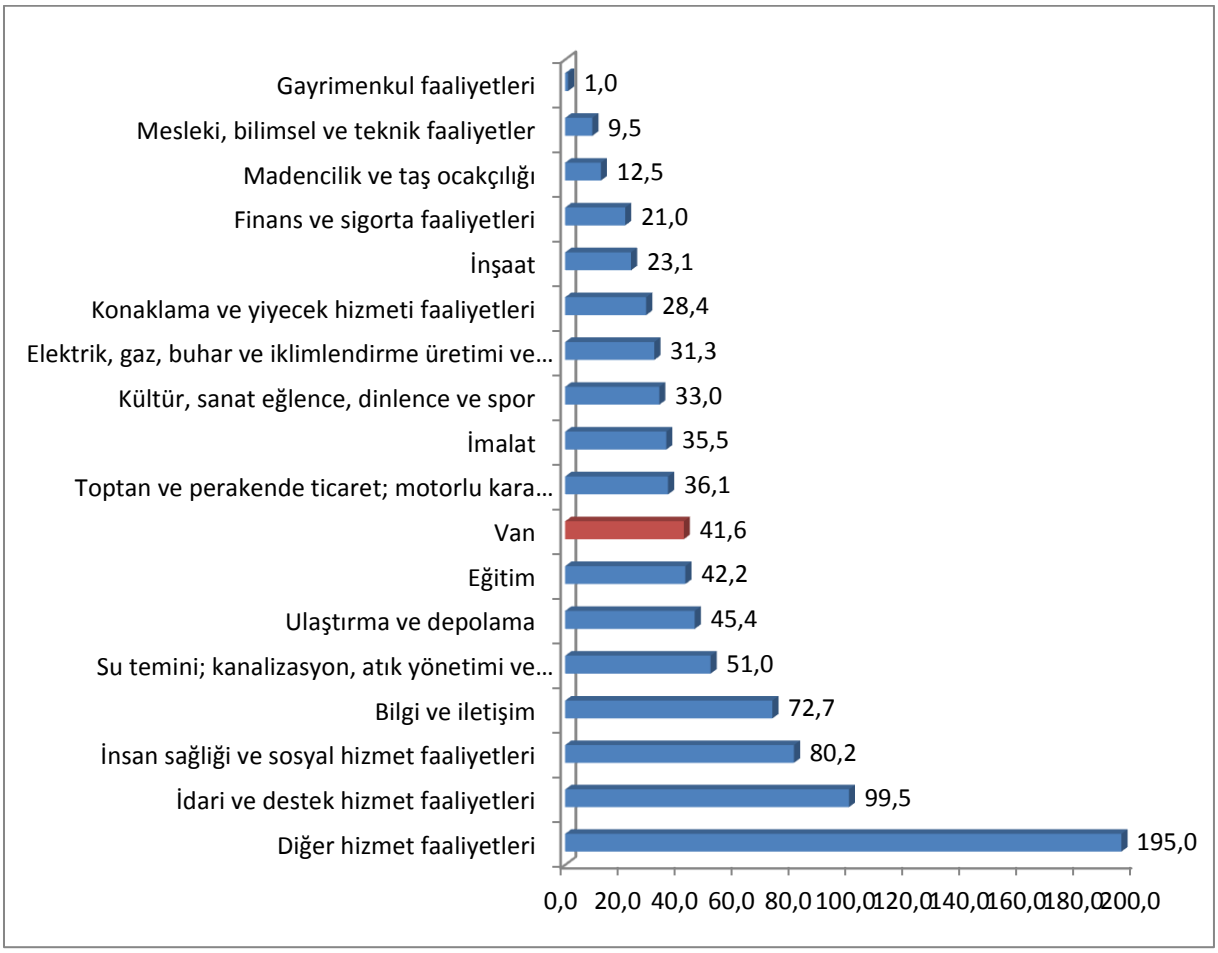

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Van ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 41,6 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Diğer Hizmet faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 195; ikinci sırada bulunan İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe 99,5 kişi ve üçüncü sırada bulunan İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetlerinde 80,2 kişi istihdam edilmektedir. İdari ve Destek Hizmet faaliyetleri sektörünün Van ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. İdari ve Destek Hizmet faaliyetleri sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün ikinci sırada olmasının sebebini oluşturmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	991	436	1.428
Hizmet ve Satış Elemanları	2.425	556	2.981
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5.231	845	6.076
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	77	11	88
Profesyonel Meslek Mensupları	1.002	625	1.627
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.773	144	1.917
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.581	405	1.987
Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	2.596	60	2656
Yöneticiler	543	46	590
Genel Toplam	**16.221**	**3.128**	**19.349**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 31,4'ü, erkek çalışanların yüzde 32,2'sı ve kadın çalışanların yüzde 27'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almakta ve yüzde 15,4 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Toplam çalışanlar içerisinde üçüncü sırada Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 98 oranında erkeklerin, yüzde 2 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Van ilinin sosyoekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	2.373	265	2.638
5-9	4.510	825	5.334
10-14	2.643	683	3.325
15-19	3.455	1.001	4.457
20-24	1.192	170	1.361
25+	2.049	184	2.233
Genel Toplam	16.221	3.128	19.349

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloya göre işyeri yaşına göre en fazla kadın çalışan yüzde 32 oranında 15-19 yaş aralığındaki işyerlerinde olduğu görülmektedir. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; 20 yaşından büyük işyerlerinde kadın çalışan oranında ciddi bir azalma olduğu görülmektedir. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 10'u kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 15,5; 10-14 yaş için yüzde 20,5; 15-19 yaş için yüzde 22,5 olarak gerçekleşmiştir. 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 12,5 ile biraz daha düşük olmakla birlikte 25+ yaş için yüzde 8,2 olarak gerçekleşmiştir.

5-9 Yaş grubunda faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı yüzde 31,6'dır. Toplam işyerleri içindeki en yüksek payı olan 5-9 yaş grubundaki işyerlerindeki çalışan sayısı toplam çalışan sayısının yüzde 27,5'ini oluşturmaktadır.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi (Hastane)	Hemşire	Temizlik Görevlisi (Hastane)
Şoför-Yük Taşıma	Hasta Kabul Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma
Şoför (Yolcu Taşıma)	Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı	Garson (Servis Elemanı)
Beden İşçisi (Temizlik)	Tıbbi Dokümantasyoncu Ve Sekreter	Şoför (Yolcu Taşıma)
Güvenlik Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)	Beden İşçisi (Temizlik)
Servis Şoförü (Okul)	Bilgi İşlem Destek Elemanı	Güvenlik Görevlisi
Garson (Servis Elemanı)	Sekreter	Servis Şoförü (Okul)
Minibüs Şoförü	Otomasyon Sistemleri Destek Elemanı	Hemşire
Otobüs Kaptanı (Şoförü)	Endüstriyel Otomasyon İşçisi	Hasta Danışmanı

Kaynak: İPA 2016

Tablo 13'de ise Van ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. İl genelinde bakıldığında en fazla çalışanın Nitelik Gerektirmeyen Meslekler Grubunda olması meslek bazında incelendiğinde kendini göstermektedir. Temizlik görevlisi mesleği hem kadın çalışanlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışanı olan mesleği oluşturmaktadır. Erkeklerde ikinci sırada Temizlik Görevlisi (Hastane), üçüncü sırada Şoför-Yük Taşıma mesleği gelmekte olup, kadınlarda ikinci sırada hemşire, üçüncü sırada Hasta Kabul Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

Toplam çalışanlar içinde en fazla istihdamı barındıran ikinci meslek meslek Temizlik Görevlisi (Hastane) ve bu mesleği de takip eden diğer meslekler; Şoför-Yük Taşıma, Garson (Servis Elemanı), Şoför (Yolcu Taşıma), Beden İşçisi (Temizlik) ve Güvenlik Görevlisi olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

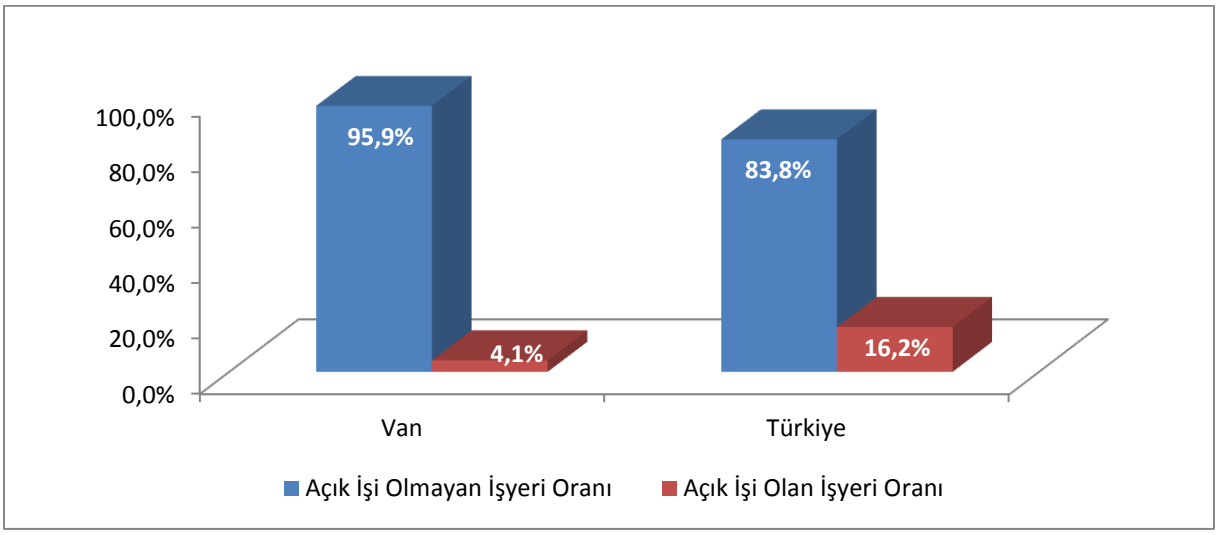

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 4,1'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre düşük olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Van ilinde 19 işyerinden 45 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
İmalat	3
İnşaat	7
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	14
Ulaştırma ve depolama	1
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	13
Eğitim	1
Diğer hizmet faaliyetleri	3
Genel Toplam	**45**

Kaynak: İPA 2016

Van ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 45 kişilik açık işin yüzde 31,1'ine tekabül eden 14 kişilik kısmı Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İdari ve destek hizmet Faaliyetleridir.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İş Verme Oranı
İmalat	0,2%	3,9%
İnşaat	0,2%	2,5%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0,4%	7,1%
Ulaştırma ve depolama	0,1%	3,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,3%	4,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,9%	8,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,3%	3,1%
Eğitim	0,1%	5,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,2%	14,3%
Van	**0,2%**	**4,1%**

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Van ilinde açık iş oranı yüzde 2 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Van ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 9 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında ise Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki her 2 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörünü yüzde 8,3 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü ve yüzde 7,1 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü takip etmektedir. Bir diğer ifadeyle bu sektörlerdeki her 3 işyerinden 1'inde açık iş mevcuttur.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

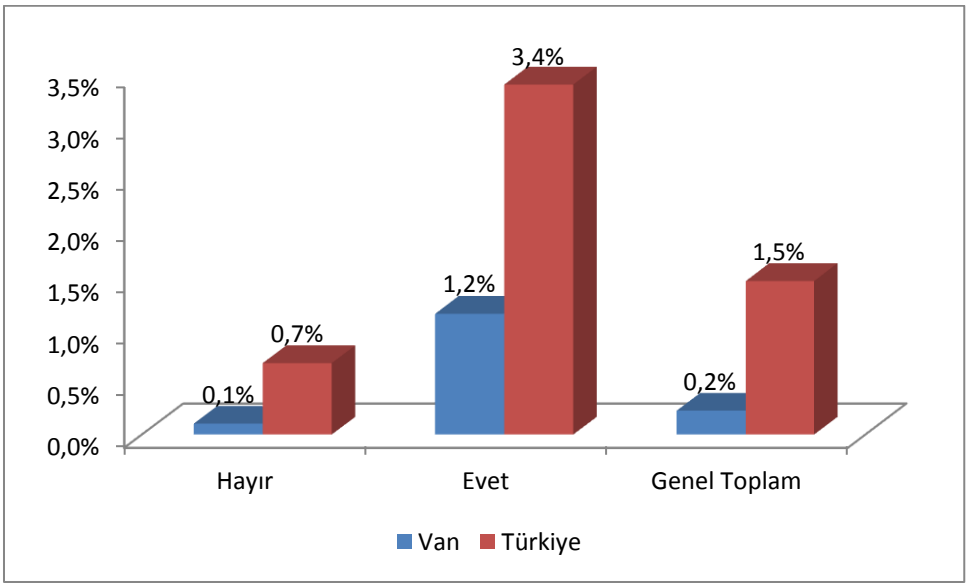

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,2; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,1 olarak gerçekleşmiştir. Van ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

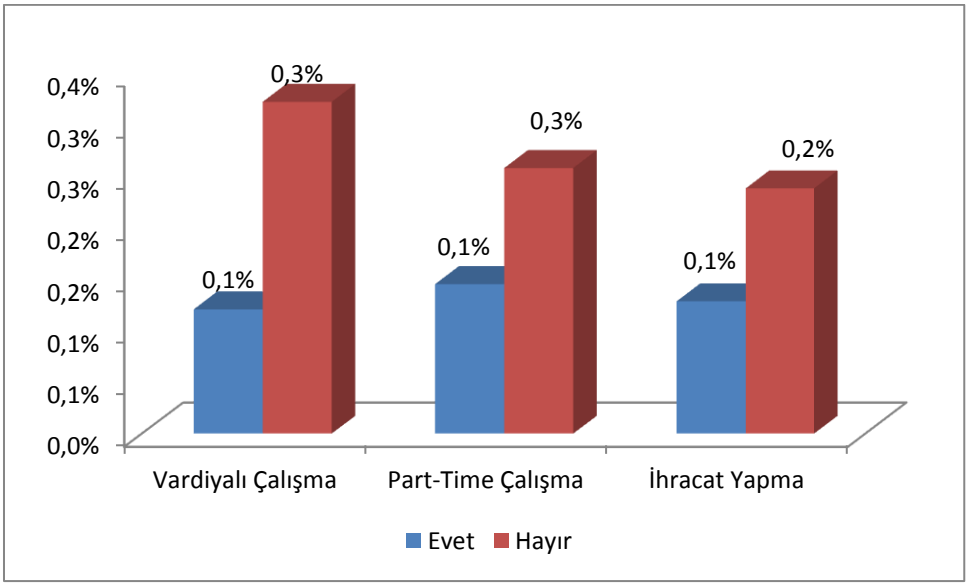

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 0,1, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,3 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 0,1, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,3'tür. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 0,1, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,2 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

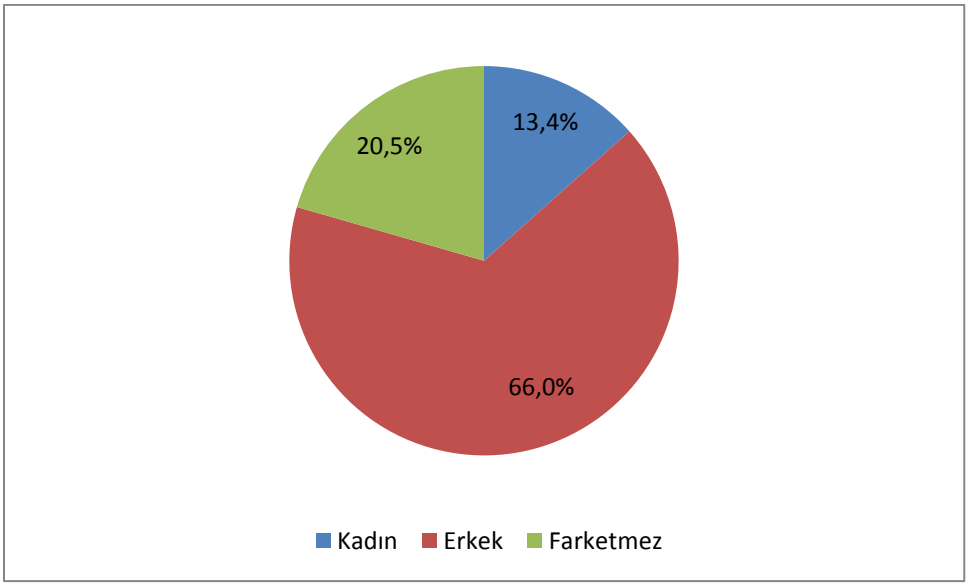

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Van ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 66'sında işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 13,4 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 20,5 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

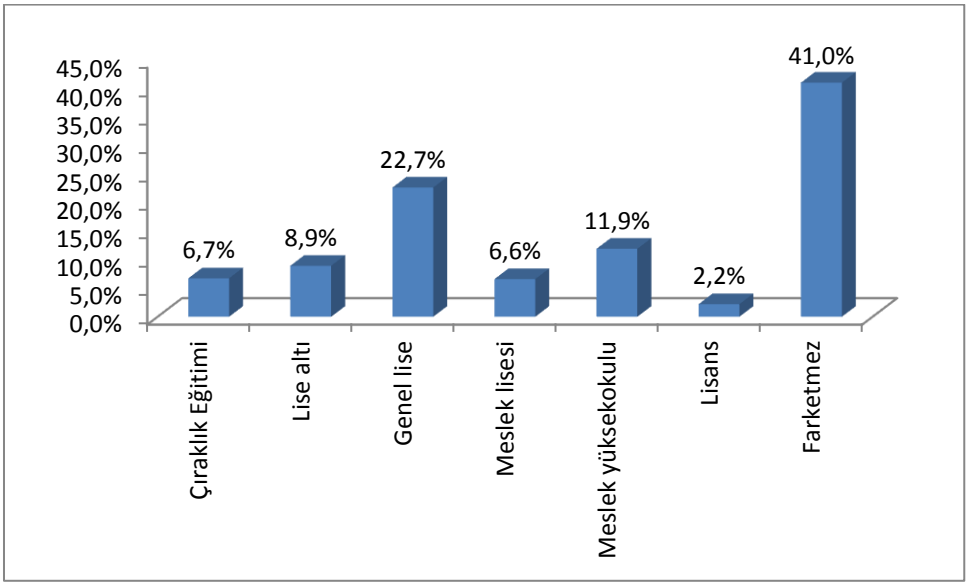

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Van ilindeki açık işlerin yüzde 41,0'ında işverenler eğitim durumunda fark etmez tercihinde bulunmuştur. İşverenlerin açık işlerin yaklaşık yarısında genel lise ve altı seviyesi ön plana çıkmıştır.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

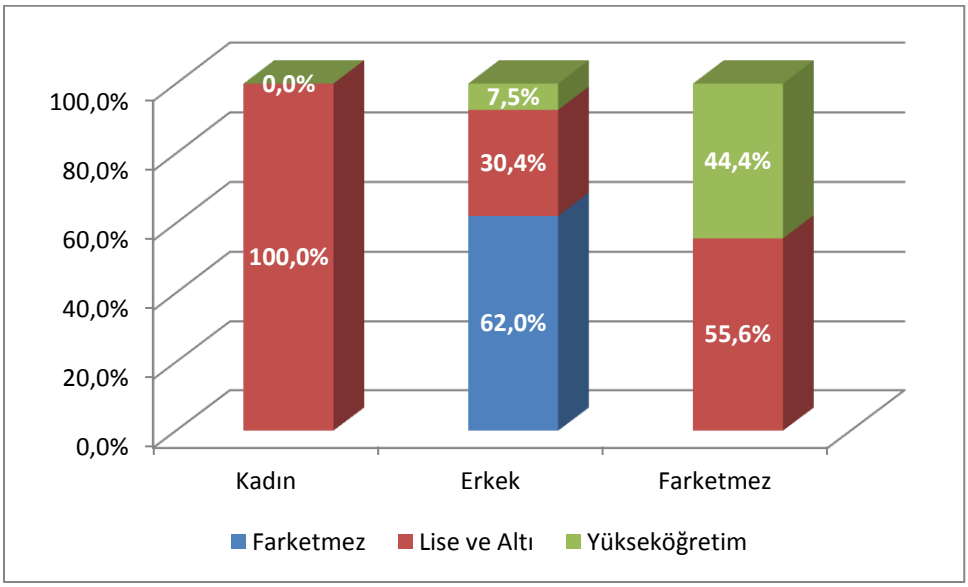

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiş, ayrıca yükseköğretim seviyesinde de kadın işgücü için bir talepte bulunulmamıştır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Van ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Farketmez	Lise ve Altı	Yükseköğretim
İmalat	0,0%	66,7%	33,3%
İnşaat	66,7%	16,7%	16,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	7,1%	92,9%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	0,0%	100,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	100,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**41,0%**	**44,9%**	**14,1%**

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece üç sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, Ulaştırma ve depolama sektörü, Mesleki, Bilimsel ve Teknik faaliyetler ve Konaklama ve yiyecek hizmeti Faaliyetlerdir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler ise Eğitim, Diğer hizmet faaliyetleri sektörleri olmuştur.

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründeki açık işlerin yüzde 100 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen ikinci sektör ise inşaat sektörü olmuştur. İnşaat sektöründeki açık işlerin yüzde 66,7'sinde işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 16.7'sin de de lise ve altı seviyesi talep edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; İmalat, İnşaat, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

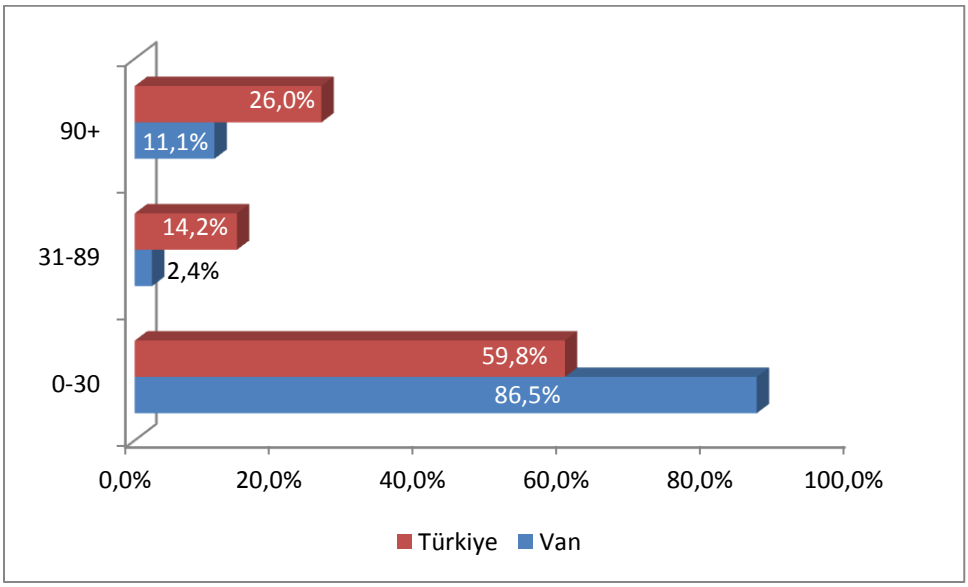

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Van ilinde açık işlerin yüzde 86,5'i 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha yüksek tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 2,4'tür. Bu oran da Türkiye geneline göre düşük gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında bu sefer Van'da gerçekleşen oranda Türkiye geneline göre düşük kalmıştır. Yani Van ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha kısa sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
0-30	100,0%	82,9%	89,1%	66,90%
31-89	0,0%	3,7%	0,0%	17,20%
90+	0,0%	13,4%	10,9%	15,80%
Genel Toplam	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 100 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 82,9 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi bulunmazken erkeklerde yüzde 3,7 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde erkekler kadınlara nazaran daha ön plandadır. Fakat en yüksek oranda herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmamış açık işlerde, yüzde 89,1 oranında gerçekleşmiştir.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

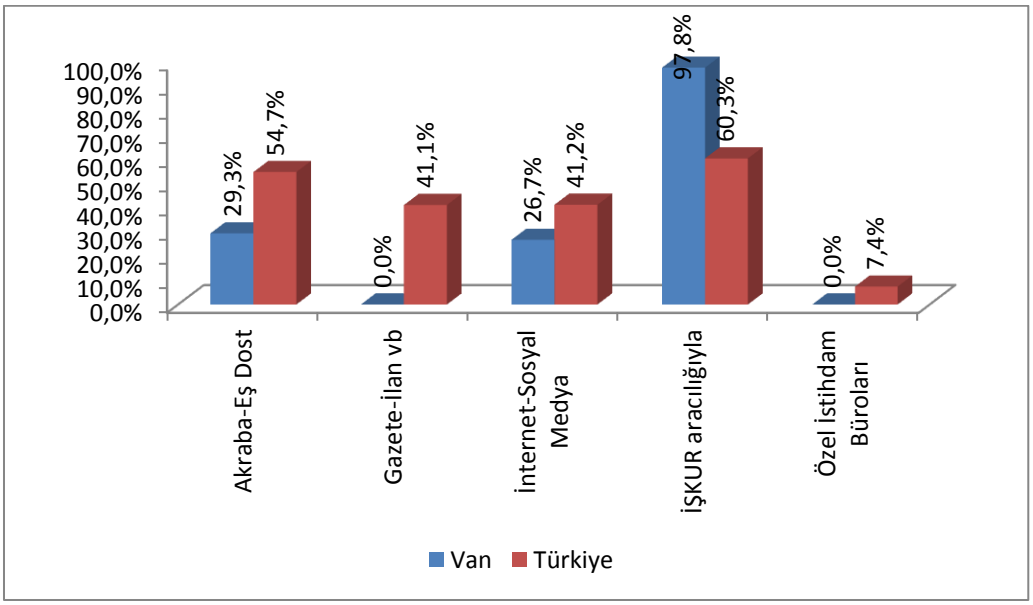

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Van ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Van ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 97,8 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Van ilinde işverenler daha sonra birbirine yakın oranda Akraba-eş Dost ve İnternet-sosyal medya arama kanallarını kullanmıştır. Özel istihdam Bürolarının açık iş arama kanalı olarak kullanılmamasının sebebi Van ilinde özel istihdam bürolarının olmamasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Lise Altı	24,6%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Lise	78,9%	0,0%	29,7%	90,1%	0,0%
Meslek Lisesi	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Meslek Yüksekokulu	21,2%	0,0%	37,0%	100,0%	0,0%
Lisans	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Fark etmez	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	29,3%	0,0%	26,7%	97,8%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Çıraklık eğitiminde talep verilen açık işlerde özel istihdam büroları hiç kullanılmazken, yüzde 100 gibi yüksek oranlarda İŞKUR, internet-sosyal medya ve akraba-eş dost kanalları kullanılmıştır. Lise altı seviyelerinde de yine özel istihdam büroları kullanılmamışken, yüzde 100 oranında İŞKUR aracılığıyla işverenler açık işlerini karşılamaya çalışmışlardır. İŞKUR dan sonra genel lise talebinde yüzde 78,9 akraba –eş dost, yüzde 29,7 internet-sosyal medya da arama kanalı olarak takip etmektedir. Meslek Lisesi talebinde İŞKUR ve internet-sosyal medya yüzde 100 oranında arama kanalı olarak kullanılmışlardır. Meslek Yüksekokulun da akraba-eş dost yüzde 21,2; internet-sosyal medya yüzde 37, İŞKUR yüzde 100 oranında arama kanalı olarak kullanılmıştır. Lisans talebinde İŞKUR ve internet-sosyal medya yüzde 100 oranında arama kanalı olarak tercih edilmiştir. Genel olarak bakıldığında bütün eğitim durumlarında işgücünü istihdam etmek isteyenler yüzde 97,8 ile İŞKUR' u arama kanalı olarak tercih etmektedir.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR'u arama kanalı olarak kullanmaktayken diğer arama kanalları hiç tercih edilmemiştir.

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

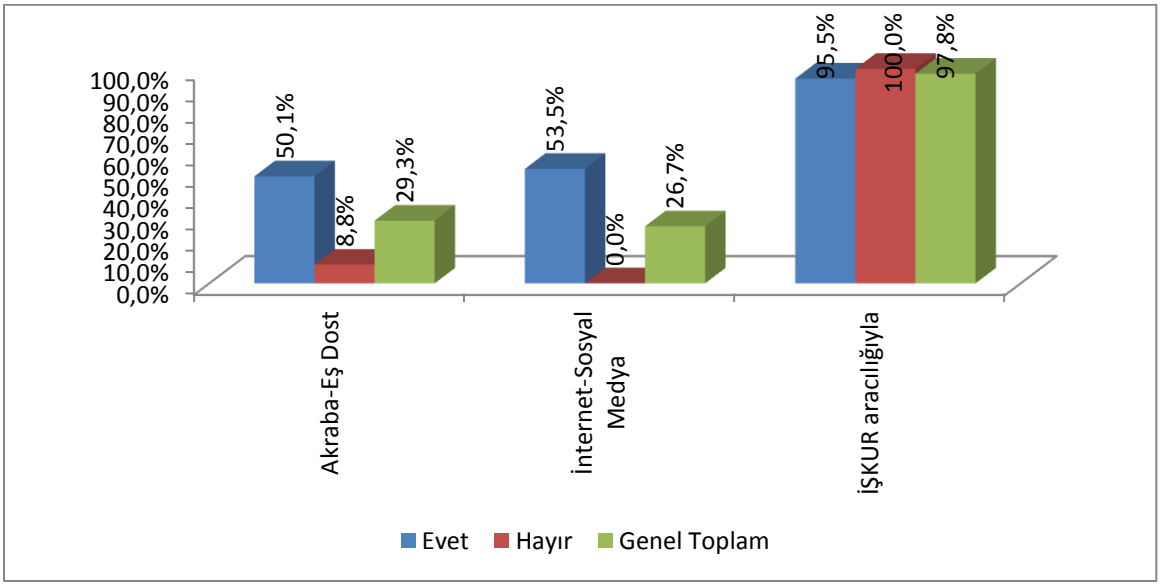

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 95,5'i gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Satır Etiketleri	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	3	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	7	8	2	2
Bilgisayar kullanımı	1	2	3	3
Takım Çalışması	3	1	4	4
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	2	4	5	5
İletişim ve İfade Yeteneği	8	7	6	6
Proje Tabanlı Çalışma	9		7	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	5	6	9	8
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	5	8	9
Yabancı Dil		9	10	10

Kaynak: İPA 2016

(Genel toplam tercih edilme sırası)

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Van ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve daha sonra Bilgisayar Kullanımı, Takım Çalışması, Hesap Yapabilme(Analitik Beceri) , İletişim ve İfade Yeteneği, Proje Tabanlı Çalışma, Satış ve Pazarlama Becerisi, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Yabancı dil gelmektedir.

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, internet-sosyal medya da üç ve akraba-eş dostta da dördüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	8
Hizmet Ve Satış Elemanları	9
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3
Profesyonel Meslek Mensupları	2
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	4
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	15
VAN	**45**

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 33'tür. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Van ili için tespit edilen yüzde 0,2 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 0,6 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Hizmet ve Satış Elemanları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları takip etmektedir.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	0,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,1%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,6%
Yöneticiler	0,0%
VAN	**0,2%**

Kaynak: İPA 2016

Özellikle Yöneticiler ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir.

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Profesyonel Meslek Mensuplarıdır.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	33,4%	0,00%	67,43%	18,35%
Hizmet ve Satış Elemanları	50,2%	17,26%	10,93%	20,38%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	16,4%	7,66%	0,00%	7,26%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,00%	21,64%	4,45%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	10,63%	0,00%	7,02%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	13,89%	0,00%	9,17%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0,0%	50,56%	0,00%	33,38%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 50,2 oranında Hizmet ve Satış Elemanları, yüzde 33,4 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, yüzde 16,4 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda olduğunu bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise daha fazla meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda kadın işgücü tercihinde bulunulan açık işlerde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 50,56'sı bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmayan bir alan oluşturmuştur.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Hizmet ve Satış Elemanları ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları olmuştur.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Bilgisayar kullanımı, ikinci sırada İletişim ve İfade Yeteneği gelmiştir. Daha sonra ise Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) ve Proje Tabanlı Çalışma ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), daha sonra Bilgisayar kullanımı ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Bilgisayar Kullanımı ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensupları ise yabancı dil becerisinin talep edildiği tek meslek grubu olmuştur. İlk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmekte olup Yabancı Dil üçüncü sırada yerini almıştır.

Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında ilk öncelikler değişmemektedir. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ise ilk iki sıralamada öncelikler değişmiş fakat Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemini korumuştur.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	6		1	1	2	3	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	7	3	2	4			2	2
Bilgisayar kullanımı	1	2		5		2		3
Takım Çalışması	5	4	3		1	1	3	4
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	3	1						5
İletişim ve İfade Yeteneği	2	6						6
Proje Tabanlı Çalışma	4					4		7
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	5						8
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme				2	3			9
Yabancı Dil				3				10

Kaynak: İPA 2016

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	50,0%	0,0%	36,2%	100,0%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	55,1%	0,0%	22,0%	89,0%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	30,3%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	50,5%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	64,0%	0,0%	64,0%	100,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	72,0%	100,0%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR Hizmet ve Satış Elemanları hariç bütün meslek gruplarında yüzde 100 oranında açık işlerin aranma kanalı olarak tercih edilmiştir. Hizmet ve Satış Elemanları işlerin aranma kanalları ise yüzde 89'dur.Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan iki arama kanalı mevcuttur. Bunlardan birisi İŞKUR diğeri de İnternet-Sosyal Medya açık işlerin aranma kanallarıdır. İnternet-Sosyal Medya aranma kanalında en çok kullanıldığı meslek grubu Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Bu meslek grubunda açık işlerin yüzde 72'si İnternet-Sosyal Medya kanalı ile aranmıştır. Geriye kalan diğer meslek gruplarında hep en fazla oranda İŞKUR 'un olduğu dikkati çekmektedir.

Tablo 25: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Tır-Çekici Şoförü		2								1
Ön Muhasebeci	1		2	3	4	5				6
Satış Danışmanı	3	4	1			2		4		
Elektrik Teknisyeni	2							1		3
Kasiyer	2		1	3				4		
Otomotiv Kaporta Ustası							2	1		3
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	1	3		2						
Bilgisayar Operatörü (Çizim Programları)	1		2		3					
Beden İşçisi (İnşaat)										1
Lojistik Elemanı	2							1		3

Kaynak: İPA 2016

Tablo 25'te Van ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Tır-Çekici Şoförü mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Ön Muhasebeci mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Bilgisayar Kullanımı gelmektedir. Satış Danışmanı mesleği için ilk sırada Hesap Yapabilme(Analitik Beceri),ikinci sırada ise Satış ve Pazarlama Becerisi talep edilmiştir. Otomotiv Kaporta Ustası mesleği ise Takım Çalışması önceliği ile ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerileri mevcuttur.

Beden İşçisi(İnşaat) mesleğinde istenen becerilerde sadece Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi almaktadır. Tablodaki meslek gruplarının hiç birinde Yabancı Dil becerisi istenmemiştir. Bu mesleklerde daha çok Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Bilgisayar Kullanımı becerileri istenmiştir.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Kasiyer	Tır-Çekici Şoförü	Tır-Çekici Şoförü
Lojistik Elemanı	Elektrik Teknisyeni	Ön Muhasebeci
Ön Muhasebeci	Beden İşçisi (İnşaat)	Kasiyer
Satış Danışmanı	Satış Danışmanı	Satış Danışmanı
Temizlik Görevlisi	Otomotiv Kaporta Ustası	Elektrik Teknisyeni
*	İnşaat Teknolojisi Teknikeri	Beden İşçisi(İnşaat)
*	Forklift Operatörü	Otomotiv Kaporta Ustası
*	Taş Yapı Ustası (Restorasyon)	Resepsiyon Görevlisi(Ön Büro Elemanı)
*	Bilet Satış Elemanı(Gişe/Banko)	İnşaat Teknolojisi Teknikeri
*	Manav	Bilgisayar operatörü(Çizim Programları)

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Tır-Çekici Şoförü, Ön Muhasebeci, Kasiyer, Satış Danışmanı, Elektrik Teknisyeni, Beden İşçisi(İnşaat), Otomotiv Kaporta Ustası, Resepsiyon Görevlisi(Ön Büro Elemanı), İnşaat Teknolojisi Teknikeri ve Bilgisayar operatörü(Çizim Programları)dür.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Kasiyer, Lojistik Elemanı, Ön Muhasebeci, Satış Danışmanı ve Temizlik Görevlisidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Tır-Çekici Şoförü, Elektrik Teknisyeni, Beden İşçisi (İnşaat), Satış Danışmanı, Otomotiv Kaporta Ustası, İnşaat Teknolojisi Teknikeri, Forklift Operatörü, Taş Yapı Ustası (Restorasyon), Bilet Satış Elemanı(Gişe/Banko ve Manavdır.

Tablo 27: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	7	1	4	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	2	5	2
Bilgisayar kullanımı	1	4	1	3
Takım Çalışması	4	3	8	4
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	2	5	3	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	6	7	6
İletişim ve İfade Yeteneği			2	7
Proje Tabanlı Çalışma	5	8	6	8
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme		7	9	9
Yabancı Dil			10	10

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik Bilgisayar kullanımı becerisi iken, erkeklerde ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Bilgisayar kullanımı, ikinci öncelik de İletişim ve İfade Yeteneği becerisi olarak görülmektedir. Yabancı dilin öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde ise herhangi bir cinsiyet tercihi ifade edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Van ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

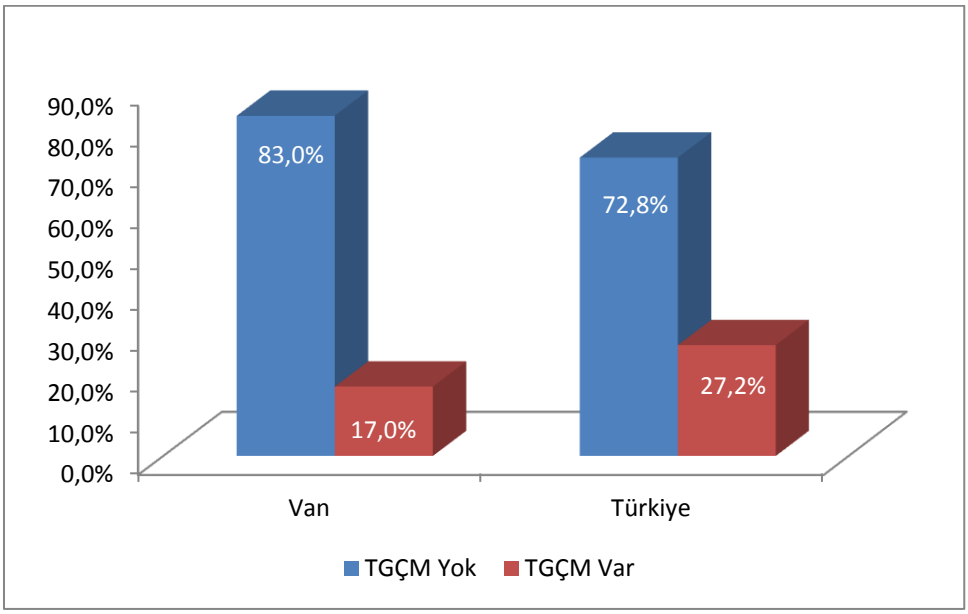

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Van ilinde ise 20+ istihdamlı 465 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 79 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 17 ile Van ilinin eleman temininde ülke geneline göre daha az güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

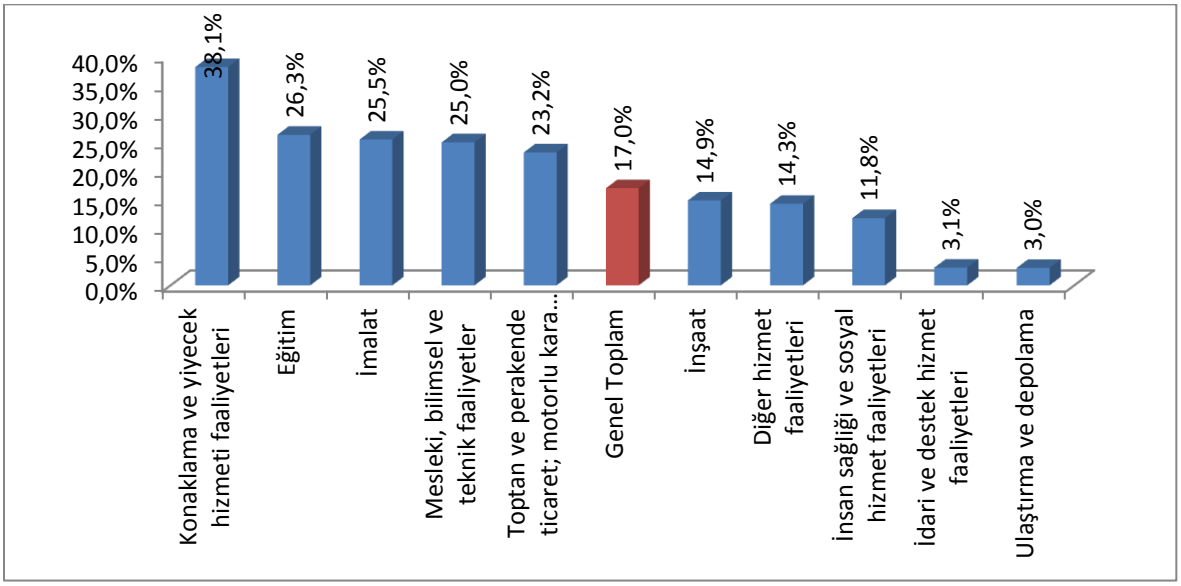

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Su Temini;

Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi Ve İletişim, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İnşaat sektörü gibi Van ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının ortalamanın altında bir değer gösterdiği dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	51
İnşaat	45
İmalat	22
Eğitim	15
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6
Diğer hizmet faaliyetleri	3
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1
Ulaştırma ve depolama	1
Genel Toplam	**164**

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde 164 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde ilk iki sırada Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörü ve İnşaat sektörleri olduğu görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Van ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 58,5'ini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Aynı zamanda araştırma kapsamında Van ilindeki işyeri sayısının yarısı bu iki sektörden oluşmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

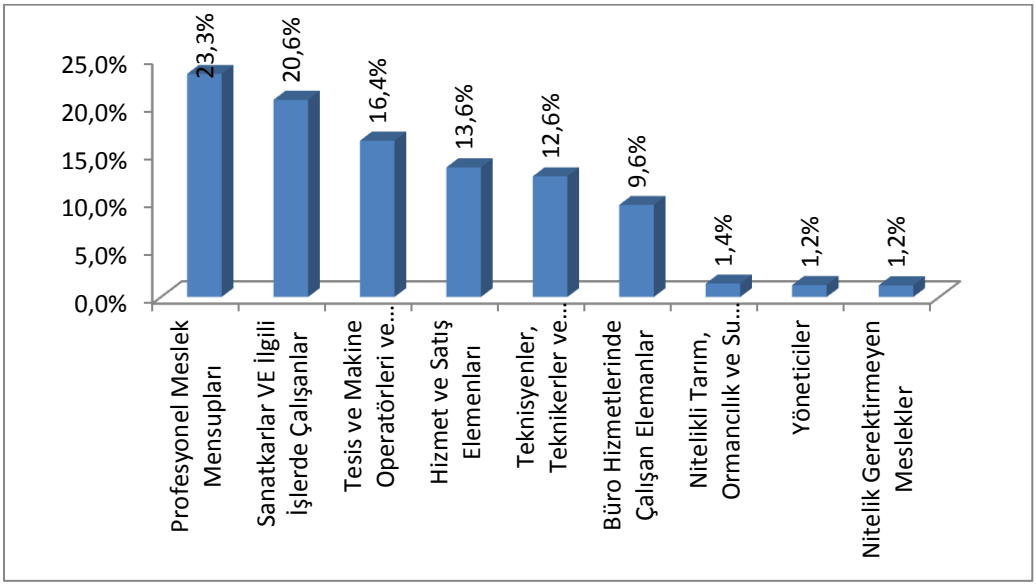

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 38 kişi ile Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 23,8'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Van ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Temininde güçlük çekilen meslek grubu sıralamasında yüzde 1,2 oranıyla Yöneticiler ve Nitelik Gerektirmeyen Meslek Grubu yer almaktadır. Van İlinde en fazla kayıtlı İş arayan sayısının Nitelik Gerektirmeyen Meslek Grubunda yer alması bu durumu açıklar niteliktedir.

Tablo 29: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

Meslekler	TGÇM Dağılımı
Beton Asfalt Serme (Finişer-Serici) Makinesi Operatörü	7,0%
Satış Danışmanı	6,2%
Ön Muhasebeci	5,8%
Pazarlamacı	4,3%
İş Makineleri Operatörü	4,2%
Elektrik Teknisyeni	3,8%
Kurumsal İletişim Uzmanı	3,1%
Aşçı	3,0%
El Ve Makine Nakışçısı	3,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	2,8%

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 11 kişi ile Beton Asfalt Serme (Finişer-Serici) Makinesi Operatörü mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 10 kişi ile Satış Danışmanı ve Ön Muhasebeci meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Pazarlamacı, Satış Danışmanı, Ön muhasebeci, Aşçı olmak üzere toplam dört mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Van ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Satış Danışmanı ve Ön Muhasebeci mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

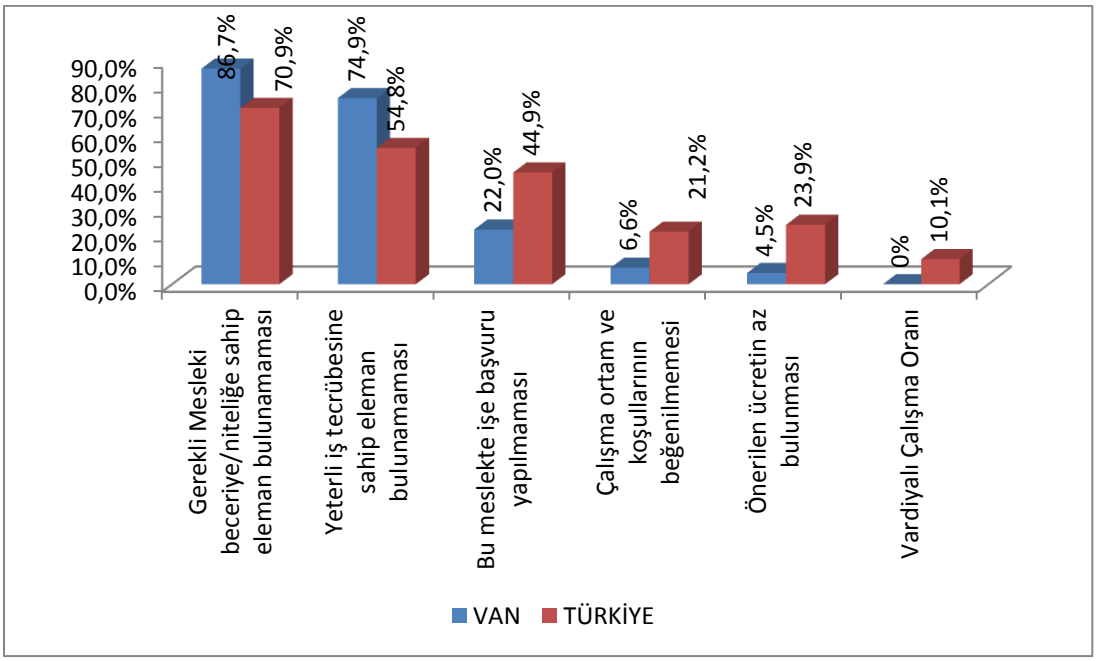

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip

Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

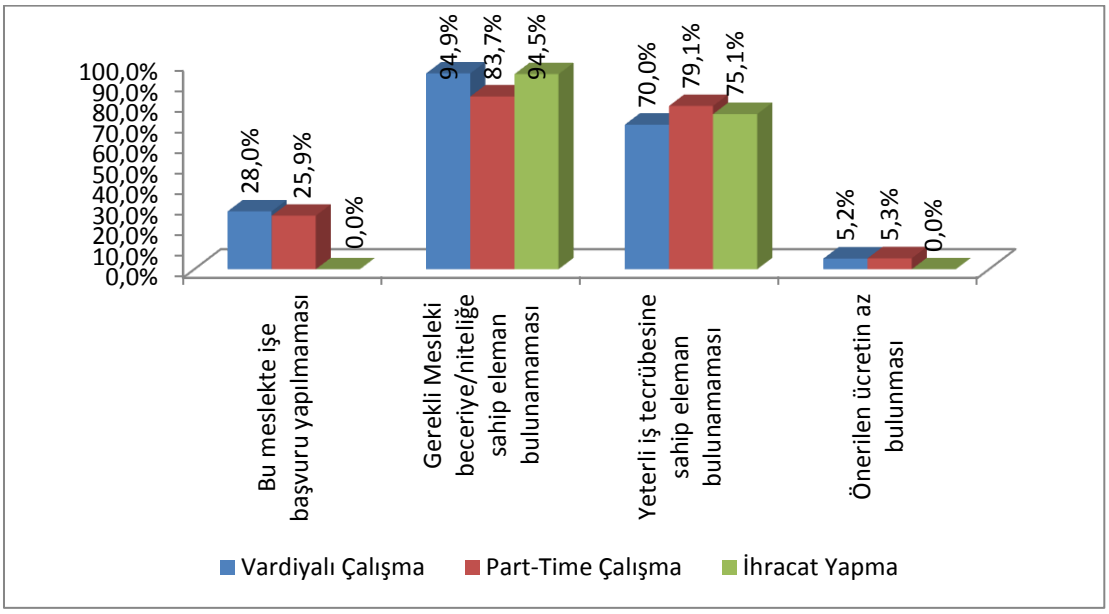

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada part-time çalışan olan işyerlerinde yüzde 83,7, vardiyalı çalışanı olanlarda yüzde 94,9, ihracat yapıp yapmama durumuna göre ise yüzde 94,5 oranında Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Ayrıca Van ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 30: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri

Meslek Grubu	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	6,3%	86,4%	65,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	13,5%	100,0%	72,6%	4,6%	4,6%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	21,3%	65,2%	67,7%	0,0%	2,6%	0,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	25,0%	100,0%	83,4%	6,9%	0,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	9,8%	95,1%	74,7%	19,7%	9,8%	0,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	42,8%	87,7%	92,0%	12,8%	0,0%	0,0%
Yöneticiler	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	50,0%	0,0%
VAN	22,0%	86,7%	74,9%	6,6%	4,5%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, dokuz meslek grubundan sekiz tanesi için en yüksek oranda söz konusu

neden işaretlenmiştir. Bunun yanı sıra Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda için ise eleman temininde güçlük çekme nedenlerinin tek bir tane olduğu dikkat çeken diğer bir husustur.

Tablo 31: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Beton Asfalt Serme (Finişer-Serici) Makinesi Operatörü	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı	0,0%	100,0%	50,0%	10,0%	10,0%	0,0%
Ön Muhasebeci	0,0%	87,9%	54,6%	0,0%	0,0%	0,0%
Pazarlamacı	0,0%	85,7%	57,0%	28,7%	28,7%	0,0%
İş Makineleri Operatörü	0,0%	66,8%	83,4%	16,6%	0,0%	0,0%
Elektrik Teknisyeni	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kurumsal İletişim Uzmanı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Aşçı	0,0%	100,0%	80,0%	0,0%	0,0%	0,0%
El Ve Makine Nakışçısı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	0,0%	100,0%	50,4%	50,4%	0,0%	0,0%
VAN	22,0%	86,7%	74,9%	6,6%	4,5%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Beton Asfalt Serme (Finişer-Serici) Makinesi Operatörü, Satış Danışmanı, Elektrik Teknisyeni, Kurumsal İletişim Uzmanı, Aşçı, El Ve Makine Nakışçısı ve Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) meslekleri olmak üzere toplam on meslekten sekiz tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin yüzde 100 oranında Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Temininde güçlük çekilen meslekler arasında ilk sırada yer alan Beton Asfalt Serme (Finişer-Serici) Makinesi Operatörü mesleğinin temininde güçlük çekilmesinin nedenleri arasından tablodan görülmekte olup bu meslekte işe başvuru yapılmaması, gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması neden olarak belirlenmiştir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Van ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Van ilinde işverenlerin yüzde 14,3 'Ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken, Van 'da bu sayı 1'e düşmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneline göre daha fazla olup yüzde 4,4 olarak öngörülmüştür.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artacak	Azalacak	Fikrim Yok	Değişmeyecek
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret	24,2%	4,0%	55,6%	16,2%
İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	23,5%	5,9%	47,1%	23,5%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	19,0%	4,8%	61,9%	14,3%
Ulaştırma Ve Depolama	15,2%	6,1%	63,7%	15,0%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	14,8%	6,2%	58,1%	21,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	14,3%	14,3%	71,4%	0,0%
İnşaat	9,1%	2,5%	65,3%	23,1%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	8,3%	8,3%	66,7%	16,7%
İmalat	7,8%	5,9%	74,5%	11,8%
Eğitim	5,3%	5,3%	47,4%	42,1%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Bilgi Ve İletişim	0,0%	0,0%	66,7%	33,3%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	14,3%	4,4%	62,4%	18,9%

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Madencilik Ve Taş Ocakçılığı, Toptan Ve Perakende Ticaret ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir. Özellikle Madencilik Ve Taş Ocakçılığı sektöründe mevcut işyerlerinin yaklaşık yarısının istihdamın artacağı yönünde tahminde bulunması, bu sektörlerin önümüz yıl Van 'de işgücü piyasasında önemli ölçüde dalgalanmalar oluşturabileceğini göstermektedir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Toptan Ve Perakende Ticaret	100	2,7%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	85	2,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	40	2,9%
İnşaat	33	1,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	31	5,2%
İmalat	26	1,4%
Ulaştırma Ve Depolama	25	1,5%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	21	34,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	16	1,2%
Eğitim	4	0,5%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	-15	-11,4%
Genel Toplam	366	1,9%

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Van 'da ise bu oran, yüzde 1,9 olup ülke geneli ile benzerlik göstermektedir.

Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Ulaştırma ve Depolama ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha fazla Toptan Ve Perakende Ticaret sektöründeki artıştan

kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Van ‘de beklenen bin 366 kişilik istihdam artışının üçte biri bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam değişim oranı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörüne ait iken Toptan ve Perakende Ticaret sektörü sıralamada daha alt sıralarda yer almakla beraber en düşük net istihdam değişim oranının Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörüne ait olduğu görülmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	98	1,6%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	98	3,7%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	66	3,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	39	1,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	22	1,4%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	20	1,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	16	1,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	4	5,0%
Yöneticiler	1	0,2%
Genel Toplam	366	1,9%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Van ilinde sayısal olarak en çok artış gösteren Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grupları yer alırken, bunu üçüncü sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu takip etmektedir. Bu üç meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Van ilinde beklenen tüm artışın yüzde 71 ‘ini oluşturmaktadır.

En az artış beklentisi Yöneticiler meslek grubunda olup tüm artışın yalnızca yüzde 0, 2’sini oluşturmaktadırlar.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, meslek grubunu ilk sıraya yükseltmektedir. Yöneticiler meslek grubu ise net istihdam değişimi ile paralel olarak yüzde 0,2 net istihdam değişimi oranı ile son sırada yer almaktadır.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Temizlik Görevlisi (Hastane)	Güvenlik Görevlisi
Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Elektrikçi (Genel)
Kasiyer	Döşeme Ve Duvar Kaplamacısı
Soğuk Demirci	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)
Garson (Servis Elemanı)	Otobüs Kaptanı (Şoförü)
Otobüs Muavini	Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri
Satış Danışmanı	Beden İşçisi (İnşaat)
Temizlik Görevlisi	Büro İşçisi
Sıhhi Tesisatçı	Şoför-Yük Taşıma

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Temizlik Görevlisi (Hastane), Makineci (Dikiş), Şoför (Yolcu Taşıma), Kasiyer, Soğuk Demirci meslekleri olup, Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma), Elektrikçi (Genel)mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda ilk on meslekte ciddi bir değişmenin olmadığı görülmektedir. Buradan Van ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Van ilinde istihdam artışı beklenen Makineci (Dikiş) Satış Danışmanı mesleği ile Garson meslekleri, Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinde de istihdam artışı beklenen ilk on meslek içerisinde yer almaktadır. Bu minvalde hem Van ili için hem de ülke geneli için bu mesleklerde daha fazla istihdam sağlanacağı öngörülmektedir.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

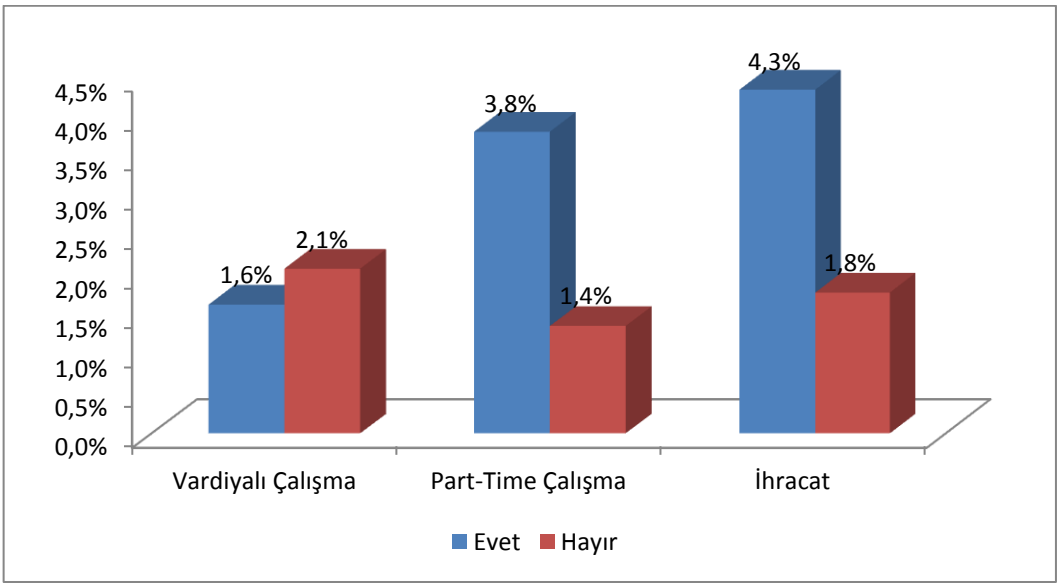

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapma olmak üzere üç özelliğe sahip işverenlerin farklı eğilimler sergilediğini görmekteyiz. Van ili için yüzde 1,9 olan net istihdam değişim oranı, vardiyalı çalışma olan işyerlerinde daha düşük olup yüzde 1,6 oranındayken, Part-time çalışma olan işyerlerinde yüzde 3,8 ihracat yapan işyerlerinde yüzde 4,3 oranında daha yüksek bir sonuç göstermektedir.. Bu da part-time çalışma veya ihracat yapan işverenlerin önümüz dönem, hem vardiyalı çalışma yapan işyerlerine hem de bu özelliğe sahip olmayan işverenlere nazaran daha fazla istihdam artışı beklediğini göstermektedir.

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

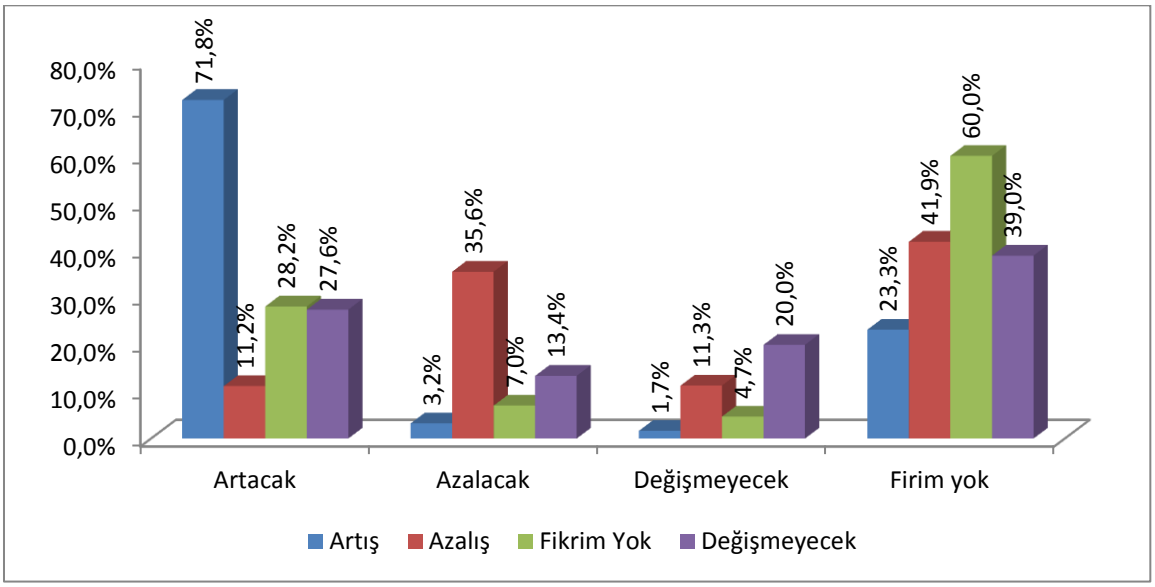

Kaynak: İPA 2016

Van ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 14,3'ünü oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 71,8 'inin beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken yüzde 11,2'si ise azalış beklediği görülmektedir. Buradan işverenlerin yüzde 11,2'sinin önümüzdeki dönemde istihdam artışı beklerken uzun vadede azalış beklemekte oldukları anlaşılmaktadır.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 4,4'ünü oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 36,6' sı beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 3,2'si beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 18,9 'unu oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 20'lik kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 62,4'lük kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 60'ı uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

2016 yılı Nisan-Mayıs döneminde gerçekleştirilen bu çalışma ile işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizlikleri gidermek, işsizliği azaltmak ve istihdamın arttırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yönelik katkı sağlamaktır.

İlin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut verilerle analiz edilmiştir. Bu araştırma, Van ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur.

Gerçekleştirilmiş olan işgücü piyasası talep araştırması, yerel düzeyde yapılmış olması, alanında tek olması ve ile özgü istihdam politikalarının geliştirilmesine kaynak teşkil edebilecek derinlikte olması nedeniyle zengin bilgi tabanına sahip bir çalışma olarak raflardaki yerini almıştır.

Van ilinde kadın çalışanların oranı %16,3, erkeklerin oranı ise %83,7'dir. Cinsiyet açısından çalışanlara bakıldığında kadınların oranının erkeklere göre çok geride kaldığı görülmektedir.

İşletme boyutlarına göre işyerleri değerlendirildiğinde, Van ilinde küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin önemli bir yer oluşturduğu görülmektedir. İl genelinde ziyaret edilen 549 özel sektör işletmesinden 465 işyeri ile görüşme gerçekleşmiştir.

Çalışma kapsamında yapılan işyeri bilgi formlarından elde edilen sonuçlara göre ziyaret edilen 465 işyerinde toplam 19.349 çalışan istihdam edilmektedir. Kadınların istihdam oranı %16,3 iken erkeklerde bu oran %83,7'dir. İşyerlerinde çalışan sayısının en yüksek olduğu sektör (%21'6lik pay ile) İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörüdür. İkinci sırada %18,8'lik pay ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü yer alırken, bunları %16,6 ile İnşaat sektörü izlemektedir.

İşyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde, referans dönemi (16 Mart –30 Nisan 2015) esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 45'tir.Araştırma sonuçlarına göre ilde açık iş oranı % 2,7'dir.

İlimizde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 31,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 28,9 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü, üçüncü olarak yüzde 15,5 ile İnşaat sektörü gelmektedir.

İlde dikkat çeken hususlardan biri de Açık İşin olmasına karşın hem İşsizin olması hem de Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin olmasıdır. Buda arz ve talep dengesinin oluşturulamadığının da bir kanıtıdır. Bu hem ilimiz hem de ülkemiz için var olan ve aşılması gereken bir problemdir.

İşgücü piyasasına yönelik yapılan bu tür çalışmaların piyasa aktörlerine ışık tutabilmesi için her yıl tekrarlanması önem arz etmektedir. Arz ve talep dengesinin sağlanabilmesi, doğru

eşleştirmenin yapılabilmesi için arz tarafının da profilinin ortaya çıkarılmasına, istek ve beklentilerinin bilinmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasası araştırmalarının arz ve talep tarafının bütünsel bir yaklaşımla ele alınıp araştırılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli meslekî/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792

KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968
KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**

EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama

I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İ}ş\text{g}\ddot{\text{u}}\text{c}\ddot{\text{u}} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ş sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan-6 Mayıs 2016tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İ}ş siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü,

öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{ü}st\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.